

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXIX. ÉVFOLYAM
APEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2013. FEBRUÁR 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

2.

A MORGÁS JOGA ÉS A BELESZÓLÁS KÖTELEZETTSÉGE

Vannak, akik támadják a Pedagógusok Szakszervezetét, mert a négy sztrájkbizottságot alakító szakszervezet egyikeként aláírta a kormánnyal a megállapodást a köznevelés rendszere állami fenntartásával összefüggő szervezési kérdésekben. (Tegyük hozzá, vannak, akik viszont épp ezért dicsérik. Am ennek elemzése egy másik publicisztika témája lenne.)

Nézzük hát, miért is a támadás? Azért, mert nem tett eleget a beleszólás kötelezettségének, vagy azért mert lemondott a morgás jogáról? És valóban lemondott-e róla?

Vegyük hát sorra. A 2010-es választások, a Fidesz–KDNP kétharmados győzelme után a kormány az egész magyar társadalmi struktúrát az addigiakhoz képest át kívánta rajzolni. Ennek volt egyik eleme a közoktatás rendszerének átalakítása, amelynek során új intézményfenntartás, új finanszírozás, új tartalmi szabályozás, a pedagógusok új munkaszervezési formája, új minősítési rendszer lett a cél. Mindezt átfogó reformelképzelés és alapos előkészítés híján rendkívül rövid idő alatt, a szakmai és szakszervezeti vélemények figyelmen kívül hagyásával, a látszólagos egyeztetések átlátszó hatalmi arroganciájával, a jövőbeni pedagógusi presztízs és jólét mézes-mázos ígéretével próbálta levezényelni.

A maradékelven működő, az elvonások miatt vergődő oktatás szereplői, a pedagógusok és a szülők hallgattak ugyanúgy, mint az iskoláik fenntartásának lehetőségétől megfosztott önkormányzati vezetők, a társadalom, és várták, majd csak elmúlik a vihar a fejük fölül. Volt ugyan néhány szakmai ellenállási szárnypróbálgatás, ám ezek a „mi jól megmondtuk a magunkét, most már mehetünk is haza, a többi a ti dolgotok” visszfényt keltő rendezvények a társadalmi közöny sűrű homályában föloldódtak a nagy viharban. Úgy tűntek és haltak el, hogy a kétharmadot pajzsként maga elé tartó kormány még csak észrevételre sem méltatta azokat.

Voltak szakszervezeti próbálkozások is arra, hogy a lavinaként elindított változtatásoknak megálljt parancsoljanak, vagy legalább fűkezzék romboló hatásukat. Csak a Pedagógusok Szakszervezete – amely kezdetektől fogva tiltakozott, és a mai napig tiltakozik az iskolák állami kézbe vétele, a köznevelési törvény, a pedagógus-életpályamodell és a közszolgák bértáblájának alakulása ellen – számtalan írásos szakmai véleményt készített, és juttatott el az illetékesekhez, beadványokkal fordult a köztársasági elnökhöz, a miniszterelnökhöz, a parlamenti pártok frakcióvezetőihez, az Alkotmánybírósághoz, az alapvető jogok biztosához. Tüntetések szervezett, aláírókat gyűjtött. Nem kívánt engedni abból, amivel tagsága megbízta, a ráruházott beleszólási kötelezettségéből, vagyis az érdekvédelemből. Nem kívánt engedni abból, ami a szakszervezet dolga.

Ám a társadalmi közönyre – joggal – építő, és továbbra is a kétharmados erőfölény mögé bújít kormány a látszólagos egyeztetéseken túl továbbra sem kívánt a szakszervezetekkel tárgyalni.

Így volt ez a négy szakszervezet által létrehozott sztrájkbizottság októberi megalakításáig. A legerősebb, legérdekesebb szakszervezeti eszközt bevető érdekvédelmi szervezetek végre elérték, hogy az új miniszter szóba álljon velük, és lefolytathassák azt a szakmai tárgyalást, amelyet a kétharmados arrogancia korábban elhessenített magától. Megkezdődhetett hát végre a valódi szakmai munka. A tárgyalások téje az adott körülmények között a lehető legtöbb pedagógus-álláshely megőrzése volt. A tárgyalások a Pedagógusok Szakszervezete által készített szakmai anyagok mentén folytak. A szakszervezetek végezték az érdekvédelmi szervezetek mindenkori dolgát, érvesztették a beleszólás kötelezettségét, hogy a körülményekhez képest védjék az általuk képviseltek érdekeit. Ennek fényében került sor a megállapodás aláírására január 22-én. Az eredményeket nem soroljuk föl, azokat a lapban olvashatják. Egy mondatban pusztán annyi, mindegyik a pedagógusok, az oktatás érdekeit szolgálja. A politika is végezte a maga dolgát, három év után végre egyenrangú partnerként tárgyalt a szakszervezetekkel.

Az ötödik forduló után azonban történt valami. Az egyik szakszervezet kilépett a sztrájkbizottságból. Tehette ezt bátran annak tudatában, hogy a másik három szakszervezet által elért eredmények az ő tagjainak érdekeit is szolgálják. Tehette ezt annak tudatában, hogy látványosabb ugyan a morgás jogával élni, ám eredményeket azok számára, akiket a szakszervezet képvisel – a magyar társadalom jelenlegi állapotában – csak a tárgyalások hozhatnak.

(Folytatás a 2. oldalon)

Lapunkat olvashatja
a Pedagógusok Szakszervezete
honlapján: www.pedagogusok.hu

A TARTALOMBÓL:

Megállapodás és magyarázat

A fővárosi, megyei köznevelés-fejlesztési tervek határozzák meg, hogy az országban hol milyen iskola, kollégium és más köznevelési intézmény működhet, milyen feladattal és kapacitással. Annak a köznevelési intézménynek van garanciája a továbbműködésre, amelyik szerepel a fővárosi, megyei köznevelés-fejlesztési tervben. **3–8. oldal**

Kegyelemkettes

Sosem a semmit kell egybevetni az állam új intézkedéseivel. Így a fő kérdés mindig ez: hazai történeti és nemzetközi összehasonlításban, az össznépi versenyben kellően jutottunk-e előre, avagy az eltékozlott lehetőségek, a félmegoldások és az ideologikus lépések, erőszakos rendcsinálások voltak túlnyomók? Az, ami történt és folyik, vajon megfelel-e az ország európai illeszkedésének és demokratikus+jogállami rendjének, avagy inkább ártott ezeknek az alapértékeknek? (Kolláth György alkotmányjogász) **9. oldal**

A Magyar Pedagógiai Társaság állásfoglalása

Az MPT álláspontja szerint e folyamat ma még korrigálható. Ehhez valóságos szakmai-társadalmi párbeszédre van szükség, arra, hogy a valóság jelenségeit és a folyamat lehetséges kimeneteit, a folyamat tartalmát, dinamikáját és feltételeit meghatározó szereplők a valóságnak megfelelően értékeljék, a partnerek észrevételeit, javaslatait, kezdeményezéseit komolyan véve törekedjenek egy széles társadalmi támogatottságot maga mögött tudó, a korrekciót biztosító szakmapolitikai program és cselekvési terv kidolgozására. **11. oldal**

Ellenzéki egyeztetés

Az oktatáspolitikáról is megkezdődtek az ellenzéki egyeztetések január 24-én, az első ilyen témájú tanácskozáson közös nyilatkozatot fogadtak el a többi között arról, hogy ismét 18 éves korig tartson a tankötelezettség. **13. oldal**

A morgás joga és a beleszólás kötelezettsége

(Folytatás az első oldalról)

Ennek alapján számon kérhető-e a megállapodást aláíró három szakszervezet, köztük a Pedagógusok Szakszervezete? Aligha. Vádolható-e azzal, hogy elárulta a pedagógusokat, hogy megalkuvó volt? Aki ezt mondja, az nincs tisztában egy szakszervezet feladatával. Az ugyanis többek között abból is áll, hogy felmérje a lehetőségeket, a mozgásterét, és ennek figyelembevételével határozza meg a cselekedeteit.

A pedagógustársadalom elkeseredettségét érzékelve egyes kollégákban nagy volt a kísértés azt hinni, hogy ez az elégedetlenség egységes közös cselekvéssé, sztrájkká áll össze. A szakszervezeti tisztségviselők dilemmája az volt, hogy azoknak higgyenek-e, akik elégedetlenségüket nagyon markánsan artikulálták, és azt hajlandók lettek volna akár egy sztrájkban is megtestesíteni, vagy a szintén nagyon elégedetlen, de cselekvésre nem hajlandó többségnek.

Ha a pedagógusok felismerték volna, hogy a saját és a közoktatás érdekeiért valódi összefogásra van szükség, ha 2012 júniusában, a pedagógusnapon nem tízezen, hanem százezren lettek volna a minisztérium előtti tüntetésen, akkor nagy valószínűség szerint a sztrájkbizottság októberi megalakítása okafogyottá vált volna.

Nagy lehetőséget szalasztott el a pedagógustársadalom, és emiatt az októberben megalakult sztrájkbizottság mozgásterét is erősen korlátozta.

S még egyet. Lemondott-e a morgás jogáról a Pedagógusok Szakszervezete? Nem! Álljon itt a megállapodás záradékából egy ezt bizonyító mondat: „A megállapodás megsértésére hivatkozó fél a megállapodást felmondhatja.” Ezután pedig, ha ez bekövetkezne, azonnal jöhetnek a szakszervezet számára elérhető legkevényebb eszközök!

Kedves Olvasóink!

Januári számunk 20. oldalán, A Chomsky-tízparancsolat című cikk fölött tévesen jelent meg Szüdi János neve. Az írás nem az ő nevéhez fűződik. Tőle és Olvasóinktól is elnézést kérünk a tévedésért!

Millei Ilona főszerkesztő

A Gárdonyi Géza Alapítvány felhívása

Felhívjuk kollégáink figyelmét arra, hogy az alapítványunk céljait (a nyugdíjas pedagógusok és egyéb közoktatási dolgozók szociális és kulturális célú támogatása) csak úgy tudjuk megvalósítani, ha a tőkénk gyarapodik, ha az adományok növekednek.

*

Kérjük az adózó oktatásügyi dolgozókat, hogy a 2012-es összevont adóalapjuk adójának – a kedvezmények levonása után fennmaradt – összegéből egy százalékot a Gárdonyi Géza Alapítványnak szíveskedjenek átutalni. A rendelkező nyilatkozatot a NAV mintanyomtatványa szerint kell kitölteni, és önadózás esetén egyénileg eljuttatni az adóbevallással együtt az adóhatósághoz, a munkáltatói elszámolás esetén pedig az illetékes hivatalnak kell megküldenie.

Az alapítvány neve: Gárdonyi Géza
Címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10.
Adószáma: 18011586-1-42

Segítségüket, támogatásukat előre is köszönjük!

Horváth Tiborné,
a kuratórium elnöke

Maradhatnak a gyerekek a mozgásjavítóban

Engedélyt kapott a mexikói úti mozgásjavító, hogy indíthat szak-középiskolai osztályt a következő tanévben, a gyerekek jelentkezhetnek – közölte a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ főosztály-vezetője a Klubrádióban. Házlinger György január 25-én a Reggeli gyorsban azt mondta, az iskola bejelentheti az Oktatási Hivatalnál a szak-középiskolai képzést. Azt, hogy a szakközépiskola elindulhat-e, a szülői fórumon született kompromisszum alapján egy szakértői bizottság fogja eldönteni a személyi és tárgyi feltételek megléte függvényében. A vita arról folyik még, hogy az új, szigorúbb szak-képzési törvénynek eleget tud-e tenni az intézmény. Ha az a vélemény születik, hogy nem, akkor arra is van elképzelés, hogyan oldják meg a gyerekek tanítását. A gyerekeknek nem kell másik intézménybe menniük, maradhatnak a Mexikói úton – szögezte le a Klik főosztályvezetője. (Klubrádió)

Elbocsátották a cigányozó tanárt

Azonnali hatállyal, rendkívüli felmentéssel megszüntette a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) elnöke annak a konyári tanárnak a közalkalmazotti munkaviszonyát, aki Érpatakon, egy gyűlésen, nagy nyilvánosság előtt elítélő módon beszélt tanítványairól és a munkahelyén tapasztaltakról. A közlemény szerint a történelem szakos, cigány népismeretet is tanító fiatalember tanárhoz méltatlan viselkedéséről az internetre is felkerült egy videofelvétel, munkáltatója onnan értesült az esetről. Az ügyet azonnal kivizsgáltatta a fenntartó, a tanárt is meghallgatták, aki elismerte, hogy ő szerepel az említett videofelvételen, az ott elhangzott véleményét magáénak vallja és fenntartja. A Klik kiemelte: a köznevelési törvény értelmében a pedagógusnak az oktató-nevelő munkán túlmenően kötelessége, hogy a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, és a hivatásához méltó magatartást tanúsítson. A Hajdú-Bihar megyei Konyár általános iskolájában tavaly október óta rész munkaidőben dolgozó tanár a kijelentéseivel megsértette e törvényi rendelkezéseket, a pedagógusi titoktartást, a tanulók és szülei emberi méltóságát, ezért viselkedése nem egyeztethető össze a pedagógusi munkakörrel – tették hozzá a közleményben. A férfi a többi között a roma gyerekek testi fenytéséről és oktatásuk nehézségeiről beszél a videóban. Szerinte „primitívek”, emellett „mocskosak és bűdösek” is, akik csak a testi fenytésből értenek, hosszú távon pedig a családtól elválasztva, „népnevelő intézetekbe” kellene küldeni őket.

Forrás: MTI

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja évi előfizetési díja 5 százalék áfával 4500 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 120 000 forint, a féloldalas 60 000, a negyedoldalas 30 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 60 forint. Minden egyes díjtételt 27 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

Az OKÉT tevékenységében részt vevő
Pedagógusok Szakszervezete (PSZ) hivatalos hírlapja és hírlevele
 Főszerkesztő: Millei Ilona

Technikai szerkesztő: Márfiné Béczi Erika
 Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464
 Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: Galló Istvánné elnök
 Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu
 Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4500 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

MEGÁLLAPODÁS A KÖZNEVELÉS RENDSZERE ÁLLAMI FENNTARTÁSÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ SZERVEZÉSI ÉS MUNKÁLTATÓI JOGOK GYAKORLÁSÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEKBE

Értelmezések a megállapodáshoz

A Pedagógusok Sztrájkbizottsága (a továbbiakban: szakszervezetek) és a Kormány képviselőjében eljáró oktatásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) megállapodásának szándéka, hogy a köznevelés rendszerének állami fenntartásba vétele jól szolgálja a nevelő- és oktatómunka folyamatos és zavartalan működését. Ezért a felek vállalják, hogy a rendszer átalakítása, a működés megszervezése, a foglalkoztatás átalakítása során kölcsönösen együttműködnek jelen megállapodásban foglaltak teljesülése érdekében, a következők szerint:

A köznevelési rendszer szervezésével összefüggő általános kérdések

1. A fővárosi, megyei fejlesztési terv elkészítésének szempontjait jogszabály rögzíti. Ennek a jogszabálynak az elkészítésében részt vesznek a munkavállalói érdek-képviselői szervezetek a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) meghatározott rend szerint.

MAGYARÁZATOK

A fővárosi, megyei köznevelés-fejlesztési tervek határozzák meg, hogy az országban hol, milyen iskola, kollégium és más köznevelési intézmény működhet, milyen feladattal és kapacitással. Annak a köznevelési intézménynek van garanciája a továbbműködésre, amelyik szerepel a fővárosi, megyei köznevelés-fejlesztési tervben. A nem állami szerv által alapított intézmény akkor vehető nyilvántartásba, ha a működése összhangban van a köznevelés-fejlesztési tervvel. A köznevelés-fejlesztési tervet az oktatásért felelős miniszter készíti el. Ahhoz, hogy a miniszter döntése objektív ismérvekre épüljön, jogszabályban kell meghatározni azokat a szempontokat, amelyek figyelembe vételével el kell készíteni a köznevelés-fejlesztési tervet. Lényeges, hogy az egyeztetések eredménye alapján azoknak az intézményeknek, amelyeknek a korábbi szabályok alapján működési engedélyük van, az eredeti rendelkezésektől eltérően nem kell 2013. április 30-ig új működési engedélyt kérniük. Az önkormányzati feladatok állam által történő átvételéről szóló törvény módosította – a szakszervezeti kéréssel összhangban – a köznevelésről szóló törvényt, ezért a megállapodásból kimaradt ez a követelés. [Kormányrendelet kell]

2. A Köznevelési Hídprogramok kedvezményezett iskolatípusa a szakiskola.

MAGYARÁZATOK

A Köznevelési Hídprogramban teljesíti a tankötelezettségét az, aki az általános iskolai tanulmányai után nem nyert felvételt középfokú iskolába. Itt folytathatja a tanulmányait az is, aki 15. életévét betöltötte, és legalább hat általános iskolai évfolyamot befejezett. A Hídprogramnak a szakiskolába történő „telepítése” lényeges kérdés, arra való tekintettel, hogy ezekben az iskolákban 2013. szeptember 1-jén már nem indítható kilencedik évfolyam, s egy év múlva nem lesz már tizedik évfolyam sem. A Köznevelési Hídprogram – a jogszabályok szerint – az általános iskolában és a gimnáziumban is megszervezhető. Miután a szakiskolákban lesz kapacitás a feladatok megszervezéséhez, indokolt, hogy ez az iskola legyen e feladat elsődleges gazdája. Azért is indokolt ez a megoldás, mivel az itt

szerzett ismeretekkel a szakképzésbe lehet bekapcsolódni. [Alapító okirat, miniszter]

3. Kisiskolák esetében az átlaglétszámtól való eltérést a fenntartó engedélyezi.

MAGYARÁZATOK

A kisiskolák jellemzője, hogy nem lehet alkalmazni azokat a paramétereket, amelyek alapján – általában – a pedagógusok létszáma megállapításra kerül. Nincs annyi tanuló, amellyel össze lehet állítani akár egy átlaglétszámnak megfelelő osztályt. Ez még akkor sem biztos, ha összevont osztályt szerveznek. Ebből adódóan fontos, hogy a fenntartó továbbműködtesse ezeket az iskolákat, és biztosítsa a szükséges létszámot. [Klik-hatáskör]

A foglalkoztatás szervezésével összefüggő általános kérdések

1. A Kormány átképzési programokat dolgoz ki azoknak a pedagógusoknak, akiknek a továbbfoglalkoztatására az átvétel következtében nem nyílik lehetőség. A Kormány javaslatait 2013. augusztus 31-éig a munkavállalói érdek-képviselői szervezetek elé terjeszti.

MAGYARÁZATOK

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 14. §-a szerint támogatható az állami foglalkoztatási szerv által felajánlott vagy elfogadott képzése annak, aki álláskereső, akinek munkaviszonya várhatóan egy éven belül megszűnik, továbbá aki munkaviszonyban áll, és rendszeres foglalkoztatása képzés nélkül nem biztosítható. Képzési támogatásként keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése állapítható meg. E pont alapján olyan átképzések indulhatnak, amelyek biztosítják a köznevelés rendszerében való továbbfoglalkoztatást, továbbá amelyek megelőzik a tényleges leépítést, illetőleg, amelyek megélhetést és költségtérítést biztosítanak. [NGM]

2. A finanszírozott pedagógus-álláshelyek számítása az engedélyezett időkeretek, az átlag csoport- és osztálylétszám, valamint a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő alsó határával történik.

MAGYARÁZATOK

A pedagóguslétszám kiszámítása az induló osztályok, az engedélyezett időkeret és a tanítási idő alapján történik.

1. A csoportok, osztályok számításánál a köznevelésről szóló törvény 4. mellékletében meghatározott létszámot kell kiindulópontnak kezelni. A tényleges tanulói létszám elosztva a törvényben meghatározott létszámmal, egyenlő a csoportok, osztályok számával. Járasi szinten vegyünk a példaszámításhoz 1200 tanuló. Országos szinten kb. 1 200 000 tanulóval lehet számolni.

Átlag létszámmal számolva: $1200 : 23 = 52$ osztály

Maximális létszámmal számolva $1200 : 27 = 44$ osztály

2. Ezt a számot kell szétosztani évfolyamok között. Az általános iskola nyolc évfolyama között elosztva az első-negyedik évfolyamra jut évfolyamonként hét, az ötödik-nyolcadik évfolyamra évfolyamonként hat osztály.

(Folytatás a 4. oldalon)

MEGÁLLAPODÁS ÉS MAGYARÁZAT

(Folytatás a 3. oldalról)

3. Az osztályokhoz hozzá kell rendelni az engedélyezett időkeretet:

a) 1–3. évfolyamon van összesen	21 osztály = $52 \times 21 = 1092$
b) 4. évfolyamon van összesen	7 osztály = $55 \times 7 = 385$
c) 5–6. évfolyamon van összesen	12 osztály = $51 \times 12 = 612$
d) 7–8. évfolyamon van összesen	12 osztály = $56 \times 12 = 672$
Összes engedélyezett idő =	2761 óra

Ezt a számot kell elosztani a pedagógus tanítással eltöltött idejével:

- a) $2761 : 22 = 125$ létszám
- b) $2761 : 26 = 106$ létszám
- c) $2761 : 32 = 86$ létszám [Klik-hatáskör]

3. A Kormány célja az, hogy az új foglalkoztatási rend és az új juttatási rend egyszerre kerüljön bevezetésre. Amennyiben az új foglalkoztatási rend 2013. szeptember 1-jétől bevezetésre kerül, és a díjazás új rendje későbbi időpontban lépne életbe, átmeneti díjazási szabályokkal biztosítani kell, hogy a pedagógusok illetménye a Kjt. és a közalkalmazottakról szóló 1992. évi XXXIII. törvény végrehajtásáról a közoktatási intézményekben tárgyú 138/1992. (X. 8.) Korm. rendelet szerint számított mértékét elérje. Ebbe bele kell érteni a pótlékokat és azt is, hogy a tanítással lekötött idő alsó határának túllépése esetén a pedagógusok többletfeladatot végeznek, amelynek minden órája után külön díjazás jár.

MAGYARÁZATOK

A megállapodás azt garantálja, hogy amennyiben az új foglalkoztatási rend és az új finanszírozási rend nem egy időben kerül hatályba, abban az esetben az alsó határnál többet tanító pedagógus a jelenlegi szabályok szerint óradíjat kap. Megmaradnak továbbá mindazok az órákedvezmények, amelyeket a kormányrendelettel biztosítanak a pedagógusok részére. [Kormányrendelet kell.]

4. A pedagógus-életpálya alá be kell vonni valamennyi pedagógus-munkakörben foglalkoztatottat, függetlenül attól, hogy a köznevelés melyik intézményében végez munkát, illetőleg a feladatát a gyermek- és ifjúságvédelemben látja el. Ki kell terjeszteni a rendelkezéseket a pedagógiai szakmai és szakszolgáltatás körében foglalkoztatott szakértői körre is. A pedagógus-életpálya azokra a nevelő-oktató munkát segítőkre is vonatkozik, akik feladataikat pedagógusvégzettséggel és -szakképzettséggel látják el (pl.: szabadidő-szervező). A bekezdésben foglaltak végrehajtásáról, a végrehajtás módjáról a felek 2013. június 30-ig megállapodnak.

MAGYARÁZATOK

A jelenlegi szabályozás nem biztosítja, hogy a pedagógus-életpályához kötődő juttatásokat megkapják a szakszolgáltatásban foglalkoztatott pedagógusok, valamint a pedagógiai-szakmai szolgáltatást ellátó szakértők, ügyintéző szakértők. Ugyancsak nem tartoznak a rendelkezések hatálya alá a gyermek- és ifjúságvédelemben foglalkoztatott pedagógusok. [Törvénymódosítás kell.]

5. A kötött munkaidő, azaz a teljes munkaidő 80 százalékáig elrendelhető munkavégzés feladathoz kötött, nem munkahelyhez. A törvény rendelkezéseiből nem következik, hogy a pedagógus-munkakörben foglalkoztatottaknak 32 órát feltétlenül bent, az intézményben kell eltölteniük.

MAGYARÁZATOK

A megállapodás egyértelművé teszi, hogy a pedagógusnak akkor kell benn tartózkodnia az intézményben, ha erre valamely feladat ellátása miatt szükség van. 32 óráig a munkáltató elren-

delhet feladatot, azonban nem szükségszerű, hogy ennek végrehajtása, teljesítése az intézményben valósuljon meg. [Intézményvezetői hatáskör]

6. Jogszabályban meg kell határozni azokat a körülményeket, amikor 26 óránál magasabb óraszámot rendelhet el az intézményvezető, mint a munkáltatói jogok gyakorlója, például ha arra valamely rendkívüli ok miatt szükség van. Ilyen lehet például betegség, baleset, halál, illetve akkor is, ha valamely pedagógus-munkakör betöltetlen maradt, és a pályázat nem vezetett eredményre, feltéve, hogy az állami helyettesítési rendszer nem tud biztosítani megfelelő szakembert. A neveléssel-oktatással lekötött munkaidő keretében elrendelt tanórai és egyéb foglalkozások időtartama a teljes munkaidő 55 százalékát akkor haladhatja meg, ha a tantárgyfelosztásban szereplő tanulócsoporthoz óraszámát ezt indokoltá teszi, tehát kevesebb tanulócsoporthoz esetében nem érné el az 55 százalékot.

MAGYARÁZATOK

A ma hatályos rendelkezések alapján napi kettő és heti hat többletóra elrendelésére joga van a munkáltatónak. Hasonló garanciális szabályok megállapítására van szükség abban az esetben, ha 26 óra felett további tanórai foglalkozást kíván elrendelni a munkáltató. A megállapodásban rögzítettek meg-egyeznek a ma hatályos kormányrendeletben található rendelkezésekkel. [Kormányrendelet szükséges]

7. A foglalkoztatás kérdéseit meghatározó rendeletben kell egységesen értelmezni az egyéb foglalkozások fogalmát.

MAGYARÁZATOK

Az egyéb foglalkozások fogalmának egyértelmű meghatározása kulcsfontosságú a pedagógusfoglalkoztatásnál, a munkaszervezésnél és a tanulói hiányzásoknál, távolléteknél.

– A pedagógusnak a teljes munkaidő 55–65 százalékában tanórai és egyéb foglalkozások megtartása rendelhető el. Lényeges ezért egyértelműen tisztázni, hogy mi az, ami a 22–26 óra között a pedagógus részére elrendelhető.

– Az értelmező rendelkezések szerint egyéb foglalkozás a tanórán kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja.

– Az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különböztetett tanórai foglalkozás és egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe. Az engedélyezett órák száma 52. 27 további óra áll rendelkezésre az iskolának.

– A tanuló kötelezettségei közé tartozik, hogy részt vegyen a kötelező és a választott, továbbá általános iskolában a 16 óráig tartó egyéb foglalkozásokon. Az igazgató azonban a tanulót a szülő kérelmére felmentheti a 16 óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól. Így például az első-harmadik évfolyamon a napi testneveléssel együtt 25 órája van a tanulónak. [Kormányrendeletre van szükség]

8. A napközis és tanulószobai foglalkozások egyéb foglalkozásnak minősülnek, és a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő terhére teljesíthetők. A törvény rendelkezései nem zárják ki, hogy kizárólag egyéb foglalkozások tartására létesíthető legyen munkakör.

MAGYARÁZATOK

A köznevelésről szóló törvény nem utal a napközis és a tanulószobai foglalkozásokra. Miután ezek egyéb foglalkozásnak minősülnek, és van rá időkeret, hogy megszervezzék, nincs akadálya annak, hogy az érintett pedagógusok továbbra is az iskolában maradjanak. [Intézményvezetői hatáskör]

(Folytatás az 5. oldalon)

MEGÁLLAPODÁS ÉS MAGYARÁZAT

(Folytatás a 4. oldalról)

9. Jogszabály határozza meg a pedagógusminősítés szempontjait. Ennek kidolgozásába be kell vonni a pedagógusképző felsőoktatási intézményeket, a szakmai szervezeteket és a munkavállalói érdekvédelmi szervezeteket.

MAGYARÁZATOK

A pedagógusminősítő vizsga és -minősítési eljárás keretében elnyert minősítés alapján sorolható gyakornok, pedagógus I., pedagógus II. ... fokozatba. A minősítő vizsgát és a minősítési eljárást a kormányhivatal szervezi. A minősítési eljárás során egységes, nyilvános szabályokat kell alkalmazni. A minősítőbizottság a pedagógus teljes tevékenységét, különösen a jogszabályban és a pedagógus munkaköri leírásában megfogalmazott kötelezettségeket vizsgálja.

Ha a gyakornok a megismételt minősítő vizsgán vagy a pedagógus I. fokozatba besorolt pedagógus a megismételt minősítési eljárás eredményeként „nem felel meg” minősítést kapott, közalkalmazotti jogviszonya a törvény erejénél fogva megszűnik.

A pedagógus a minősítő vizsga és a minősítési eljárás hibás vagy valótlan ténymegállapítása személyiségi jogot sértő megállapításának megsemmisítését kérheti a bíróságtól a közléstől számított 30 napon belül. Ezért lényeges, hogy a minősítési szempontok jogszabályban jelenjenek meg, mivel ennek alapján lehet értékelni az egész minősítés jogszerűségét. [Kormányrendeletre van szükség]

10. A minősítési eljárást a kormányhivatal szervezi, a minősítőbizottság tagja a kormányhivatalban foglalkoztatott kormánytisztviselő nem lehet. A minősítőbizottság tagja az intézményvezető. A bizottság tagjainak többsége – három tagból kettő – külsős szakértő. A minősítési eljárás objektív szempontok szerint, objektív eljárásban, független bizottság előtt zajlik.

MAGYARÁZATOK

A megállapodás alapján egyértelmű, hogy nem hivatalnokok azok, akik a minősítési eljárást érdemben lefolytatják. Különválik a szervezés, mivel azt a kormányhivatal végzi el, azonban a pedagógus teljesítményét szakértők értékelik. [Kapcsolódik az előző ponthoz]

11. A szakvizsgálóval és megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezők besorolása – esetleg bizonyos, a szakszervezetek bevonásával kidolgozott, objektív szakmai feltételek figyelembevételével – a Pedagógus II. fokozatba történik.

MAGYARÁZATOK

A nevelési-oktatási intézményben pedagógus-munkakörben foglalkoztatottat, ha 2013. szeptember 1-jén már legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, az első minősítéséig a Pedagógus I. fokozatba és a szakmai gyakorlata szerinti kategóriába kell sorolni. A pedagógiai szakszolgálat keretében pedagógus-munkakörben foglalkoztatottat, ha 2013. szeptember 1-jén már legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, 2015. szeptember 1-jétől első minősítéséig a Pedagógus I. fokozatba és a szakmai gyakorlata szerinti kategóriába kell besorolni. Ehhez kapcsolódik a megállapodás, hogy azt, aki szakvizsgálóval és megfelelő szakmai gyakorlattal rendelkezik, a Pedagógus II. fokozatba sorolják be. Ez a megállapodás nem általában, örök időkre szól, hanem az első lépésre, vagyis 2013. szeptember 1-jére. Akkor kell alkalmazni ezt a rendelkezést azokra, akik rendelkeznek pedagógus-szakvizsgálóval. [Törvényt módosítást igényel]

12. A pedagógusok besorolásakor a szolgálati idő számításánál a Kjt. szabályait kell alkalmazni.

MAGYARÁZATOK

A pedagógus a pedagógus-munkakörben töltött idő alapján háromévenként eggyel magasabb fizetési kategóriába lép. E rendelkezésből az következik, hogy nem lehet figyelembe venni azokat az időket, amelyeket nem pedagógus-munkakörben töltöttek el, például, ha valaki az önkormányzatnál tanügyirányítási feladatokat látott el, vagy a pedagógiai-szakmai szolgáltató intézményben ügyintéző-szakértői feladatot.

A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény meghatározza, hogy mely időt kell közalkalmazotti jogviszonyban töltött időnek tekinteni. Például a törvény hatálya alá tartozó munkáltatónál munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött időt, a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény alá tartozó szervnél munkaviszonyban, közszolgálati jogviszonyban töltött időt, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény hatálya alá tartozó szervnél munkaviszonyban, kormány-tisztviselői jogviszonyban töltött időt... A fizetési fokozat megállapításánál figyelembe kell venni egyébként a felsoroltakon túl a munkaviszonynak azt az időtartamát, amely alatt a közalkalmazott a munkaköréhez szükséges iskolai végzettséggel vagy képesítéssel rendelkezett, az 1992. július 1-jét megelőzően fennállt munkaviszony teljes időtartamát. [Törvényt módosítást igényel]

A munkáltatói jogokkal összefüggő, konkrét kérdések

1. Az egyes köznevelési intézmény feladatainak ellátásához, működéséhez szükséges források megtervezésében részt vesz az adott intézmény vezetője. A fenntartó biztosítja, hogy az intézményvezető hozzájusson a költségvetéssel összefüggő információkhoz. A fenntartó az egyes intézmények részére a hatékony napi működés feltételeihez igazodó ellátmányt biztosít, amely fölött az intézményvezető rendelkezik.

MAGYARÁZATOK

Az állami intézményfenntartó központ keretei között működő szervezeti egységeknek nincs költségvetésük. A megállapodás biztosítja, hogy a feladatellátáshoz, működéshez szükséges források megtervezésébe bevonják az intézmény vezetőjét. [Törvényt módosítást igényel]

2. A pedagógusok kinevezése és a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése kivételével az egyéb munkáltatói jogok gyakorlása az intézményvezető hatáskörébe tartozik a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (továbbiakban Klik) fenntartásában működő köznevelési intézmények esetében. A Klik az intézményvezetőt bevonja az intézményt érintő döntésekbe.

MAGYARÁZATOK

A köznevelésről szóló törvény rendelkezései alapján a munkáltatói jogokat az állami intézményfenntartó központ vezetője gyakorolja. Az intézmény vezetője az adott köznevelési intézményben alkalmazottak felett a helyi munkaszervezéssel összefüggő egyes átruházott munkáltatói jogokat gyakorolja. A megállapodás alapján a Klik elnöke „leadja” a munkáltatói jogokat az intézményvezető részére. [Törvényt módosítást és kormányrendeletet igényel]

3. A pedagógus munkahelye az adott intézmény. Másik munkahelyen történő munkavégzésre a kirendelés szabályait kell alkalmazni. Változó munkahelyre történő alkalmazásra akkor kerül sor, ha a pedagógus egy munkahelyen nem tudja teljesíteni a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő alsó határát.

(Folytatás a 6. oldalon)

MEGÁLLAPODÁS ÉS MAGYARÁZAT

(Folytatás az 5. oldalról)

MAGYARÁZATOK

A Munka törvénykönyve rendelkezései alapján a munkavállaló munkahelyét a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában munkahelynek azt a helyet kell tekinteni, ahol a munkáját szokás szerint végzi. A közalkalmazotti okmányok kötelező eleme a munkavégzés helyének a meghatározása. Lényeges, hogy a pedagógus általában egy intézményben végezzen munkát. A megállapodás ehhez teremti meg a garanciát. A munkáltató azonban jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkahelyen foglalkoztatni. Ez a foglalkoztatás azonban naptári évenként összesen a 44 munkanapot vagy a 352 órát nem haladhatja meg. Az eltérő foglalkoztatás várható időtartamáról a munkavállalót tájékoztatni kell. [Klik-hatáskör]

4. Állami alkalmazottak esetén a munkavállaló érdek-képviselői szervezeti tagdíját a munkáltató közvetítésével a Magyar Államkincstár vonja le és utalja át. A korábbi munkavállalói nyilatkozatokat el kell fogadni.

MAGYARÁZATOK

Nincs szükség arra, hogy újabb nyilatkozatot tegyenek azok, akik átkerültek az állami intézményfenntartó központhoz. Az átkerülés nem érinti a korábban tett nyilatkozatokat, vagyis nem kell megújítani sem a szakszervezeti tagságot, sem a korábban adott hozzájárulást a tagdíj levonásához. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

Intézményszervezési, működtetéssel összefüggő kérdések

1. A Klik döntései során az intézmények zavartalan működésének biztosítása érdekében jár el, és együttműködik a települési önkormányzatokkal minden, az intézményt érintő kérdésben.

MAGYARÁZATOK

Az új rendelkezések alapján a települési önkormányzatok legfeljebb mint működtetők vehetnek részt a köznevelés állami feladatainak megszervezésében. Az intézmények átvétele előtt azokat a többcélú intézményeket, amelyekben önkormányzatoknál maradó feladatok is vannak, például óvoda, könyvtár, művelődési ház, szét kellett szedni, ki kellett szedni a köznevelési intézmények alapító okiratait. Indokolt, hogy az együttműködés további lehetséges formáit az intézményfenntartó központ fenntartsa az érdekelt települési önkormányzatokkal, illetve az általa fenntartott intézményekkel. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

2. A Klik a települési önkormányzattal kötött megállapodásban rögzíti az együttműködés lehetőségét, amely kiterjed a szakmai foglalkoztatási, finanszírozási kérdésekre. A többcélú intézmények feladatkör szerinti szétbontása során cél a jól működő struktúra, a közös pedagógiai elvek megtartása, a változó munkahelyen történő foglalkoztatás biztosítása.

MAGYARÁZATOK

Az állami intézményfenntartó központnak törekednie kell arra, hogy a korábban „összetartozó” intézmények továbbra is fenntarthatassák a szakmai, foglalkoztatási, finanszírozási együttműködés lehetőségét. Ez annál is inkább indokolt, mivel nem egy esetben egy feladatellátási helyen több, különböző fenntartásban lévő intézmény lát el feladatokat. Munkaszervezéssel, megállapodással továbbra is biztosítható,

hogy például a könyvtáros közreműködjön az iskolai feladatok megoldásában. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

3. A működtetést ellátó települési önkormányzatok a Klik-kel kötött megállapodásban vállalhatják többlet szakmai szolgáltatásokat, többletjuttatások finanszírozását, nyújtását, többleteszközök biztosítását mind az intézmény, mind a foglalkoztatottak részére.

MAGYARÁZATOK

A megállapodásnak ez a pontja garanciát teremt ahhoz, hogy a munkáltató befogadja az önkormányzati támogatásokat, és eljuttatja az érintett intézményhez. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

4. A Klik és a működtető települési önkormányzat megállapodhat egymással az azonos településen lévő köznevelési intézmények közös működtetésében. E megállapodás alapján az érintett intézmények vezetői egyeztetethetik pedagógiai programjaikat, illetve pedagógiai programjaikba beépíthetnek kulturális, művészeti, sporttevékenységeket. A megállapodás kiterjedhet a közös foglalkoztatásra.

MAGYARÁZATOK

Ez a pont kapcsolódik az előző pontokhoz, ahhoz nyújt segítséget, hogy az eddig közös szervezetben működő intézmények most már egy megállapodás keretei között továbbra is összehangolják feladataikat. Ezzel a megoldással az eddig működő általános művelődési központok további szakmai fenntartását meg lehet valósítani. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

5. A Klik tiszteletben tartja az intézmények jogszabályban biztosított szakmai önállóságát. Tevékenysége során a fenntartóra vonatkozó rendelkezések keretei között jár el.

MAGYARÁZATOK

Lényeges, hogy az állami intézményfenntartó központ a köznevelésről szóló törvénynek a fenntartói irányításra vonatkozó szabályai szerint járjon el. A hivatali rendszerbe beolvasztott köznevelési intézmények tekintetében nem szabad, hogy érvényesüljön az a normatív utasítási rendszer, amelyre egyébként az állami intézményfenntartó központ jogosult. Az állami intézményfenntartó központ nem gyakorolhat több jogot intézményei tekintetében, mint amennyire a köznevelésről szóló törvény rendelkezései lehetőséget biztosítanak. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

6. A volt többcélú intézmények különböző OM-azonosítóval továbbműködő részeiben lehetséges a változó munkahelyre történő alkalmazás és foglalkoztatás, amennyiben a fenntartók közötti megállapodás, másrészt intézményvezetők közötti megállapodás alapján szakmai társulás jön létre, amely biztosítja a közös pedagógiai elvek továbbvitelét és az ehhez szükséges foglalkoztatást.

MAGYARÁZATOK

A megállapodásnak ez a része ugyancsak az előző pontokkal együtt töltheti be rendelkezését, nevezetesen azt, hogy a továbbfoglalkoztatás a jövőben is zavartalan legyen. A többcélú intézményekben nem ritka, hogy ugyanaz a pedagógus több különböző iskolatípusban látott el feladatokat. Miután nincs kizárva, hogy a többcélú intézmények a jövőben több különböző, egymástól elkülönült szervezatként végzik a munkájukat, e megállapodás alapján nyílhat lehetőség az érintettek további közös foglalkoztatására. Ilyen lehet például a logopédus, aki az óvodában és az általános iskolában is ellátott feladatokat ugyanazon a településen, esetleg ugyanazon a feladatellátási helyen. [Klik-hatáskör, monitoringbizottság]

(Folytatás a 7. oldalon)

MEGÁLLAPODÁS ÉS MAGYARÁZAT

(Folytatás a 6. oldalról)

A megállapodás garanciái

Szerződő felek jelen megállapodás végrehajtása érdekében a következőkben állapodnak meg.

1. A szakszervezeti érdekegyeztetés rendszerének a közigazgatás és oktatásirányítás reformjának megfelelő, jogszabályban történő átalakítására a kormányzati oldal garanciát vállal.

MAGYARÁZATOK

A hatályos törvényi rendelkezések, így a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény rendelkezései sem veszik figyelembe a foglalkoztatás megváltoztatott rendjét. A munkaügyi kapcsolatok területi, megyei, települési szinten szerveződnek. Ehhez képest az állami intézményfenntartó központ egy munkáltató, amelyben nincsenek külön-külön munkáltatók, és a feladat-szervezés járási tankerületi szinten történik. Ebből adódóan át kell alakítani a szakszervezeti érdekegyeztetés rendszerét. [Törvényt módosítást igényel]

2. A foglalkoztatással összefüggő kérdések áttekintése érdekében szakértői bizottságot alakítanak, amely elsősorban azt vizsgálja, hogy miként alakul az érdekegyeztetés, a munkáltató és a munkavállaló kapcsolata annak következtében, hogy az állami intézményfenntartó központ lesz a munkáltató. A KLIK Szervezeti és Működési Szabályzatának előkészítésébe be kell vonni a szakszervezeteket. Az 1. pontban megjelölt jogszabály hatálybalépéséig a KLIK SZMSZ-ben kell meghatározni – 2013. március 31-éig – az érdekegyeztetés fórumait és működésük rendjét.

MAGYARÁZATOK

Az e pontban foglaltak ahhoz adnak lehetőséget, hogy a szakszervezet szakértői kezdeményezők legyenek a szükséges jogszabályok elkészítésében és kialakításában. Ez a pont lehetőséget nyújt a köznevelésről szóló törvénynek az életpályával kapcsolatos rendelkezései áttekintéséhez, a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény és a Munka törvénykönyve szükséges átalakításához. Lehetőség nyílik azonban arra is, hogy a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényhez, illetve a köznevelésről szóló törvényhez kapcsolódó, a foglalkoztatás kérdéseit meghatározó kormányrendelet előkészítésében a szakszervezet szakértői kezdeményezők legyenek. [Törvényt módosítást és kormányrendeletet igényel]

3. A miniszter vállalja jelen megállapodás alapul vételével, hogy az oktatásban működő szakszervezetek bevonásával 2013. július 31-ig elkészül és aláírásra kerül az ágazati kollektív szerződés, melyben a foglalkoztatás szabályait is rögzítik. Az ágazati kollektív szerződés aláírásával garantálja a foglalkoztatás szabályainak kialakítását. Az ágazati kollektív szerződéshez más intézményfenntartó is csatlakozhat.

MAGYARÁZATOK

Arra való tekintettel, hogy az állami intézményfenntartó központ a miniszter irányítása alatt működik, megnyílik annak lehetősége, hogy a miniszter kollektív szerződést írjon alá az érintett szakszervezetekkel. E kollektív szerződéshez kapcsolódhatnak más munkáltatók is, például az egyházak vagy alapítványok, de annak sincs akadálya, hogy a települési önkormányzatok, illetve azok érdek-képviselői szervezeti aláíró felek legyenek. [Kollektív szerződés elkészítését igényli]

4. A nyugdíjas pedagógusok továbbfoglalkoztatásával kapcsolatos kérdéseket a szakszervezetekkel együtt kidolgozott jogszabályban – a köznevelési foglalkoztatásról szóló kormány-

rendeletben – kell rögzíteni 2013. június 30-ig. Addig kényszer-nyugdíjazásra pedagógus-munkakörben nem kerülhet sor.

MAGYARÁZATOK

A nyugdíjas pedagógusok foglalkoztatására jogszabályt kell készíteni, arra való tekintettel, hogy ezt a kérdést kormányhatározatban nem lehet rendezni. A megállapodás lehetőségét nyújt ahhoz, hogy a szakszervezetek szakértői közreműködjenek a kormányrendelet elkészítésében. [Kormányrendeletet igényel]

5. A felek – a megállapodás aláírását követő naptól – monitoringbizottságot működtetnek, amely az állami átadás-átvétel folyamatát követi nyomon, és szükség esetén jelzi a problémákat a KLIK és az oktatásirányítás számára.

MAGYARÁZATOK

A monitoringbizottság nyújt lehetőséget ahhoz, hogy lényegében minden szakszervezeti tag vagy tisztségviselő közreműködjön annak figyelemmel kísérésében, hogy az intézmény átadás-átvétel, illetőleg az állami fenntartásban működő intézményrendszer a jogszabályoknak és a megállapodásban foglaltaknak megfelelően működik. A megállapodásnak ez a pontja módot és lehetőséget nyújt ahhoz, hogy helyi szinten, és ha ez nem vezet eredményre, a következő szinten, végső fokon a miniszterrel folytatott tárgyalások útján tisztázódjanak a vitás kérdések.

6. A még elégséges szolgáltatás kérdésében a megállapodást aláíró felek elfogadják a jogerős bírósági ítéletben foglaltakat.

MAGYARÁZATOK

A sztrájk törvény alapján nem egyértelmű, hogy mely munkáltatóknál kell biztosítani a még elégséges szolgáltatást, és ennek mi a tartalma. E kérdés eldöntése előtt nem lehetséges jogszabályi sztrájkot szervezni. Az egyeztetések során megindult bírósági eljárás alatt születhet meg az a döntés, amelyet a szerződést aláíró felek tudomásul vesznek.

7. A miniszter és az aláíró szakszervezetek szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal áttekintik a megállapodásban foglaltak végrehajtását.

A megállapodásban foglaltak rendszeres áttekintése nyújt lehetőséget ahhoz, hogy kellő időben közbe lehessen lépni, ha arra szükség van.

8. A megállapodásban foglaltakat a felek közösen módosíthatják.

MAGYARÁZATOK

Értelemszerűen a rendszeres felülvizsgálatok, illetőleg a monitoringbizottság jelentése alapján kerülhet sor a megállapodásban foglaltak módosítására.

9. A felek megállapodnak abban, hogy a sztrájkbizottság 20 százalékos bértáblaemelésére vonatkozó javaslatáról a szakszervezetek az Országos Köszolgálati Érdekegyeztető Tanácsban tárgyalnak.

MAGYARÁZATOK

A 20 százalékos bértáblaemelés nemcsak a pedagógusokra, hanem minden, a közszférában dolgozóra kiterjed. Ezért ebben a kérdésben a tárgyaló felek érdemben megállapodásra nem juthatnak.

(Folytatás a 8. oldalon)

MEGÁLLAPODÁS ÉS MAGYARÁZAT

(Folytatás a 7. oldalról)

Záradék

1. Jelen megállapodás határozatlan időre szól. A megállapodást a felek közös nyilatkozattal bármikor felbonthatják. Ha bármelyik fél megítélése szerint a megállapodásban foglaltakat a másik fél nem tartotta meg, egyeztető tárgyalást kezdeményezhet annak tisztázására. Ha az egyeztető tárgyalás megtartására – a kezdeményezés közlésétől számított öt munkanapon belül – a másik fél hibájából nem került sor, illetőleg az egyeztető tárgyalás nem vezetett eredményre, a megállapodás megsértésére hivatkozó fél a megállapodást felmondhatja.

MAGYARÁZATOK

A megállapodásnak ez a rendelkezése szolgál biztosítékkal arra vonatkozóan, hogy önkényesen, egyoldalúan egyik fél sem áll el a megállapodásban foglaltaktól. Lényeges, hogy a megállapodás

mind a két felet köti, de ugyanakkor módot és lehetőséget nyújt ahhoz, hogy egyeztetést követően bármelyik fél felmondja azt.

2. A megállapodás érvényességi ideje alatt a Pedagógus Sztrájkbizottságban részt vevő szakszervezetek – a benne foglalt kérdéskörökben – nem élnek a munkabeszüntetés szervezésének jogával.

MAGYARÁZATOK

A megállapodást aláíró szakszervezetek nem mondtak le teljes egészében a munkabeszüntetés szervezéséről. Csak azokban a kérdésekben nem gyakorolják ezt a jogukat, amelyek érintik a megállapodásban foglaltakat. Értelemszerűen feléled ez a szakszervezeti jog abban az esetben, ha az előző pont alapján bármelyik fél felmondja a megállapodást.

Budapest, 2013. január 22.

A Megállapodást aláírta

a Kormány képviselőjében:

Balog Zoltán
Emmi-miniszter

a Pedagógus Sztrájkbizottság nevében:

Tóth József
MKSZSZ-elnök

Somogyi László
OVSZ-elnök

az Emberi Erőforrások Minisztériuma nevében:

Dr. Hoffmann Rózsa
oktatásért felelős államtitkár

Galló Istvánné
PSZ-elnök

CSENDES ERŐ VAGY ERŐSZAKOS LUFÍ?

Csapdába kerültek a pedagógus-szakszervezetek – írta Fábry Béla pedagógus, a Hálózat a Tanszabadságért aktivistája. Úgy gondolom, nem a pedagógus-szakszervezetek kerültek csapdába, hanem a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete vitte abba a sztrájkbizottságban partnereiként részt vevő pedagógus-szakszervezeteket, amikor azt mondta, egyedül is sztrájkot hirdet, ha a január 18-i tárgyaláson nem tapasztal elmozdulást a kormányzat részéről, és a többi szakszervezet nem akar munkabeszüntetést.

Ugyanis azzal, hogy a kormány 2013. január 1-jével életbe léptette a közoktatás államosítását, kész tények elé állította a szakszervezeteket. Sztrájkot az előtt kellett volna ez ügyben hirdetni, mielőtt az ezt lehetővé tevő törvényt meghozták, illetve bevezették volna. Am a pedagógusok sztrájkbizottsága – a PDSZ-szel együtt – annak ellenére tovább tárgyal, hogy a törvény elfogadásán már túl voltak, épp azért, hogy a lehető legnagyobb mértékben minimalizálja a törvényből fakadó és addig az oktatási állami titkárság által figyelemre se méltatott veszteségeket. Ez volt a tárgyalások tétje.

Felállni a tárgyalóasztal mellől, és meghirdetni a sztrájkot – épp ez jelentette volna az államosítás legalizálását, hisz felmentette volna a kormányt az alól a kötelezettség alól, hogy a kiharcolt szakszervezeti eredményeket elfogadja, és azokat figyelembe véve működjön az új rendszer.

Hibázott-e kormány és az oktatásirányítás a közoktatás ügyében? Igen. Nagyot. A kormány akkor, amikor saját gazdasági, továbbá saját ideológiai, politikai szempontjai alá rendelte a közoktatást. Az oktatás irányítói pedig akkor, amikor mindezt hagyták, sőt lelkes kiszolgálókként engedték annulálódni, kárba veszni azt a minimális konszenzust, ami a rendszerváltás óta folyamatosan, pártirányítástól függetlenül létezett az ágazatban.

Ezek után feltehetjük a kérdést, mégis, kinek volt az érdeke, hogy a szakszervezetek egységét megbontsa? Ugyan kik és miféle szeleket fújnak a háttérből, hogy a szakszervezeti tárgyalásokon elért eredményeket ne írják alá az abban megállapodott felek? Ahogy megkérdézhajuk azt is, a PDSZ miért akkor, az október vége óta tartó, eddig ötfordulós tárgyalások legvégén állt fel a tárgyalóasztal mellől? Vajon addig miért ült ott?

Sokan elégedetlenek a nemzeti együttműködés rendszerével, amelynek része az államosított oktatás, ám a rendszer megdöntését a szakszervezetektől várni, az már több mint bűn, az már hiba! Különösen akkor, amikor a pedagógus-szakszervezetek, felismerve az új oktatásirányítás mélybe húzó csapdáit, tévúton való tévelygését, Alkotmánybírósághoz, ombudsmanhoz fordultak, és demonstrációkat tartottak. Ez utóbbiakon viszont rendre egyedül maradtak, akkor sem a szülők, sem a felsőoktatás szereplői, sem a fiatalok, de még a pedagógusok egy része sem csatlakozott hozzájuk. Ha a szakszervezeti demonstrációk idején nem tízezer pedagógus állt volna a Szalay utcában, hanem 120 ezer, és a „civil társadalomból” is legalább ennyien csatlakoztak volna hozzájuk, most nem lenne kérdés, hogy működik-e, és hogyan működik az államosított oktatás. Akkor ugyanis nem lenne államosítva.

Ez ügyben tehát nem a szakszervezetek vizsgáznak, ez ügyben a társadalom bukott el, azon a napon, amikor nem csatlakozott a tiltakozó szakszervezetekhez, szakmai szervezetekhez, akkor, amikor tudomásul vette, hogy az új köznevelési törvényt elfogadta a kormány. A köznevelési törvény akkor vált legitimé, és nem most! A társadalom helyett pedig a szakszervezetek nem tudnak pótvizsgázni. Még akkor sem, ha az egyikük megpróbál úgy csinálni, mintha tudna!

(Fábry Béla cikkét a 10. oldalon olvashatja.)

Millei Ilona

Kolláth György

KEGYELEMKETTES

2010 októberében felkérésre *Alkotmányos dilemmák és esélyek az állam napszámosságainak a pénztárcája körül?* címmel írtam publicisztikát e lapban. Ha cinikus volnék, vagy csak lusta, ugyanezt a címet kiegészíthetném egy II. rész toldalékkal. Nincs kedvem tréfálkozni. Nyilvánvalóan változott a helyzet a nagy, honi pedagógiumban két és fél év alatt. Abban viszont ma kevesen biztosak és egységesek, hogy vajon jó irányba-e, megfelelő módon és ütemben-e, továbbá eléggé megalapozottan, avagy éppen hogy helyrehozhatatlanul, károsan történt a megújítás?

Sosem a semmit kell egybevetni az állam új intézkedéseivel. Így a fő kérdés mindig ez: hazai történeti és nemzetközi összehasonlításban, az össznépi versenyben kelően jutottunk-e előre, avagy az eltékoztolt lehetőségek, a félmegoldások és az ideologikus lépések, erőszakos rendcsinálások voltak túlnyomóak? Az, ami történt és folyik, vajon megfelel-e az ország európai illeszkedésének és demokratikus+jogállami rendjének, avagy inkább ártott ezeknek az alapértékeknek? Közjogásként: a humanitárius alapjogok terén kedvező fejlődés tapasztalható-e, vagy inkább az lett, hogy a gúnyos nevükön „okkult jogok” (azaz: oktatási, kulturális etc. emberi jogok) tényleg spiritiszta színjáték válfajaivá válnak?

Sajnos, jobbra kedvezőtlen, elmarasztaló válaszaim vannak.

Ez a cikkírás abban a ritka helyzetben ért, hogy szinte érdekmentesen tudom kommentálni a közoktatás, a köznevelés s általában is a „tudásgyárak” közállapotait. Egyedül a felsőoktatás érint valamelyest. Abban pedig éppen ma kaptam a több száz éves egyetemről olyan papírt, mely kifizetési késelemre utal, és elnézést kér. Hol elvonás van, ott elvonás van: hozzáközönyösödünk lassan mindenféle „megszorításhoz”. Biztosan ez a sorsunk, vagy emeljük fel végre a fejünket? Ha már (hét-köz)nap aktualitást említettem: kezemben a napilap, s benne a belpolitikai főoldalon három szalagcím: *Négy változatban Himnuszt kaptak az iskolák*, továbbá *Négy szakszervezetből három aláírt Baloggal*, végül *Nem akar nyugdíjazást az orvosok nagy része*. A humán közsféra ambivalenciája, feszültséggel teli várakozása és fortyogó katlanja dermesztő kiszámíthatatlanságot, tartós krízist ér és ígér. Ebben a miliőben kaptam felkérést, hogy elemezzem a változásokat sztrájkbizottságostul, tüntetésestül, illetve megegyezésestül. Vajon mit mondanak mindezek az alkotmányjogásznak, az állampolgárnak, a közéleti gondolkodónak?

Jelzésértékű típustünettel kezdem. Évtizedekig így mondtuk: oktatás és nevelés, olykor a „köz” szócskát eléjük illesztve. Mára mindez köznevelésre szűkült. Hasonlóképpen: 2011. december végéig az alkotmány önmagát egyúttal alaptörvénynek is nyilvánította. Ma csak nagybetűs Alaptörvény létezik. Ez nem

puszta szójáték, hanem jelkép is. A kettőből az egy több lenne? És egyáltalán, van haszna és értelme a nyelvi újításnak? Ennyire futja, és ennyire ráérünk?

Hasonló vízvázlatot a diktatúra és a demokrácia terén, hogy ki van kiért. Diktatúrában az államosított polgárból még főlőse is van: ő van alul, személye és joga nem számít. Alkotmányos alapjogokkal és garanciákkal működő jogállamban viszont fordított a képlet. Az iskola a diákokért és a tanáraikért van: az állami-önkormányzati rendszer az előbbi szolgálva működteti, azt prioritásként kezeli. Így a mindenkor felsőbb hatalom nem önmegvalósít, se nem fenyít vagy gatyába ráz. Nem is kiüresít gyermeki és felnőttbeli alapvető jogokat, érdekeket és kapcsolatokat, hanem tisztességgel igazgat, s azon belül irányít. Még ha reformál is, azt mo-

A humán közsféra ambivalenciája, feszültséggel teli várakozása és fortyogó katlanja dermesztő kiszámíthatatlanságot, tartós krízist ér és ígér

dernizálva, támogatólag teszi, nem ehelyett önkényes elvonással és hatalmi koncentrációval operál. (Meg)érti: a XXI. század feladatait nem lehet a XX. század első felének nosztalgiáival, hatalmi filozófiájával és eszköztárával megoldani. Belátja: egy több százezer fős rendszert képtelenség egy központból hiánytalanul, nívósan dirigálni. Uralni talán ideig-óráig sikerül: jól kézben és karbantartani, minőségi tudásközponttá emelni azonban esélytelen. Mindezek belátásának semmi nyoma. A bedőlés napja biztos, csak azt nem tudni: melyik év milyen időszakára esik ez.

Tüntetésektől, demonstrációktól, petíciózástól hangos az ország legutóbbi egy éve. Elvben jó az, hogy a pedagógustársadalomnak, sőt immár az ún. Téli Rózsás Forradalom révén a tanuló ifjúságnak is joga és módja volt véleményét és akaratát kifejezni. Csakhogy a tiltakozó fellépéseknek az okát kellett volna megelőzni vagy időben, államilag kezelni. Nem pedig kelleniül packázni, majd taktikázni a kiszolgáltatottakkal: arra játszva, hogy amint kész helyzet van, mindaz visszacsinálni már úgyse lehet. Pozitívum, hogy mind a pedagógusoknak, mind a felsőoktatás érdekeltjeinek valamennyit – jó vagy rossz kompromisszummal – sikerült enyhíteni a kínzó gondokon, az időzavar és a

szétesés tényein, jelein. A félidőben 1:1 a mérkőzés állása. Konstruktív, felkészült, belátó hatalom utóbb sem teremt sem önmaga, sem partnerei számára kelepécét, robbanás közeli szituációt. Mintha volna még ilyen. Azt, hogy végül is ki fog abba beleragadni, a következő hónapok-évek mutatják meg. Ha a tárgyalási asztalon lévő témasor okos bartermegállapodást hoz, akkor érdemes volt az Emmi által és felé tett lépés. Ha marad az elakadásjelző, még nagy(obb) karambol várható.

A kilátástalanság, az egzisztenciális bizonytalanság és kiszolgáltatottság ugyanis csak egy pontig fokozható. Adott mérték öngyulladásához vezethet. Bekövetkezhet az a helyzet, amikor már nincs, vagy mindegy lesz a személyes veszítenivaló. Nem egy-egy végiggondolatlan húzás idézi ezt elő, hanem az összhatalom: például az,

hogy a gyermeket vagy a tanárt nem veszik emberszámba, aztán oda az iskola, jön a sokezes állásvesztés, masszív jövedelemcsökkenés a következő stáció, vele jöhet a szerzett jog tömeges megvonása, végül az intézményi vezetési-irányítási-munkáltatói konfliktusok végjátéka, a slussz.

Mindaz, ami pont az ellentéte az oktatásügy körében is az alkotmányos jogoknak. Honnan indult a demokratikus rendszerváltozás? Három princípium volt: tan szabadság, a tanítás szabadsága és a szülő joga ahhoz, hogy a gyermekének adandó nevelést megválassza. Mindhárom téren van visszaesés. Főként mégis az utóbbi jog, a felelős szülő fő álma és életének értelme: gyermekének a jövője a gyújtópont. Ha még ez is áldozatul esnék az állami önkénynek, az önmagában elsőprő népmozgalmat indíthat el. Vannak ilyen jelek.

A 2013. évet a „nagypolitika” az aratás évének tekinti. Ahhoz képest, hogy nem csak ősszel szokás vetni, hanem tavasszal is, mire fel ez a rátarti magabiztosság? Biztos, hogy ugyanaz arat, aki vetett (magára egy keresztet)? Negatív vízió helyett egy intés: békés, belátó, közös út kell, mert a másik, nem kívánt (fel)forgatókönyv az, hogy arat a halál.

Fejezzük be lájtosan, Szókratésszel: Az okos mindenből és mindenkitől tanul, az átlag a tapasztalataiból, a buta pedig már úgyis mindent jobban tud.

(A szerző alkotmányjogász)

CSAPDA

Csapdába kerültek a pedagógus-szakszervezetek. Hogy besétáltak a csapdába, vagy maguk lavírozták bele magukat, ennek most nincs jelentősége.

A közoktatás gyökeres átalakításáról van szó.

Azt a szakszervezetek is pontosan tudják, meg is fogalmazták, hogy a kormány a közoktatási rendszer átalakítása címén saját hatalma hosszú távú megszilárdításán, a polgárok ideológiai átnevelésén, a két világháború közötti időket idéző, mélységesen igazságtalan, az egyenlőtlenségeket konzerváló társadalmi viszonyok kialakításán fáradozik. Azt is tudják, az a köznevelési rendszer, ami kialakulni látszik, nem szolgálja a társadalmi modernizációt, és hosszú távon az egész magyar társadalom fogja kárát látni. Mind a PSZ, mind a PDSZ vezetői a sajtóban megjelenő nyilatkozataikban ezt a véleményüket markánsan meg is fogalmazták. Ez a vélemény jelent meg azokban a követelésekben is, melyeket – másik két, az oktatásban érintett szakszervezettel együtt – a kormánnyal való tárgyalás alapjaként hoztak nyilvánosságra. Állítsa le a kormány az előkészítetlen, kaotikus helyzetet teremtő államosítást, kezdődjön el a köznevelési rendszer átalakításának felülvizsgálata – fogalmaztak a szakszervezetek. Erre rimelt a hallgatók december végén megfogalmazott követelésének első pontja is. Ők nemcsak a felsőoktatás, hanem a közoktatás reformjának újragondolását is követelik.

A kormány képviselői leültek a tárgyalóasztalhoz, és szép lassan elkezdtek építgetni a csapdát.

Néhány, a munkavállalók szempontjából fontos követelésnek engedni látszanak. Nem kell az összes államosított iskolában az összes igazgatónak újra pályáznia állását. Szép. Olyan ügyben engedtek, aminek a végrehajtása lehetetlen feladatot jelentett. Úgysem tudjuk megcsinálni, akkor ne is csináljuk, állítsuk viszont be úgy, hogy a szakszervezetek követelésének engedtünk, mert mi milyen megegyezéspártiak vagyunk ... Rendben, legyen a kötelező óraszám – a munkaidőnek az a része, amit a közvetlenül a gyerekekkel való foglalkozással kell eltölteni – 22 óra. Úgysem tudjuk átvinni a 26 órás szándékunkat, mert ez azonnal 20 ezer pedagógus elbocsátását jelentené, ne is csináljuk meg, mert ez igazolná az elmúlt évben nyilvánosságra került, titkos kormányzati tanulmány adatait, és ez a szavazatmaximalizációs

szándékot is nagyban rontaná, állítsuk viszont be úgy, hogy a szakszervezetek követelésének engedtünk, mert mi milyen megegyezéspártiak vagyunk ... Azonnali 20 százalékos bértábla-korrekción a közszférában nem tudunk megvalósítani, ahogy ezt a szakszervezetek követelték, de meg tudunk ígérni ennél nagyobb béremelést az életpályamodell bevezetése eredményeként. Majd, valamikor, ha lesz rá fedezet. Mert most nincs. Ígérni viszont tudunk. És egyébként is, ha majd lesz ebből a modellből valami, nem kell a szakvizsgázott pedagógusoknak nulláról indulni, ők egyből a magasabb szakmai és bérkategóriába kerülnek. Az ígéret nem kerül semmibe – ígértünk már, és nem jött be, na bumm, mi történt, semmi –, viszont azt igazolni tudjuk, hogy mi milyen megegyezéspártiak vagyunk...

Nem könnyű a csapdából kikászálódni. Különösen akkor nem, ha a pedagógusok, az egyetemek-főiskolák hallgatói, oktatói, a szülők, a társadalmi igazságtalanságot a bőrükön érző emberek milliói nézik, figyelik ezt a mutatványt

S miközben a rendszer apró, bár el nem hanyagolható elemeiről tárgyalnak, a szakszervezetek nem veszik észre, hogy az apró elemek követelésével és elfogadásával részeivé válnak a rendszernek, az apró engedmények elfogadása egyben azt is jelenti, hogy elfogadják az egész rendszert! Abban a pillanatban, ahogy aláírják a megállapodást, a kormány, ahogy eddig is tette, azzal fogja telekürtölni az országot, hogy lám a szakszervezetek elfogadják a köznevelési rendszer átalakítását, igazolják, hogy mi milyen megegyezéspártiak vagyunk. Ráadásul, ahogy most látszik, ezzel a szakszervezetek közé is éket lehet verni. Az egyik következetesen kiáll a rendszer átalakításának leállítására, felülvizsgálata mellett, a másik, elfogadva a részeredményeket, legitimálja a velejéig igazságtalan és osztálytársadalmi értelemben is káros átalakítást.

Közben a pedagógusok közösségei, akik ma már a zsebükön is érzik, mit jelent az államosítás, megszólaltak. A budapesti Szilágyi-gimnázium tiltakozó kezdeményezéséhez további iskolák nevelőtestületei csatlakoznak. A Gimnáziumok Országos Szövetsége is tiltakozik. Ez azért figyelemre méltó, mert ennek a szervezetnek az elnöke az Országos Köznevelési Tanács elnöke is egyben. És a tiltakozás nem arról szól, hogy nincs WC-papír a tanári WC-ben, hanem arról, hogy a kormány politikai számításból, előre meg-

fontolt szándékkal szétzúzza azt a nemzeti kincset, amit magyar közoktatásnak nevezünk.

A szakszervezetek ezen a ponton válaszút elé érkeznek. Legitimálják a társadalmi igazságtalanságot néhány apró – bár említsük meg most is, nem elhanyagolható – engedmény fejében, vagy következetesen kiállnak egy korszerű, a modernizációt, a társadalmi igazságosságot képviselő oktatási rendszer kialakítása mellett. El kell dönteniük a szakszervezeteknek, hogy mi a fontos számukra: az elfogadhatatlan rendszer keretei között tagjaik elfogadható helyzete, vagy egy elfogadható rendszer melletti kiállás, azon az áron is, hogy ez átmenetileg a pedagógusok számára nehezebb helyzetet teremtsen. Nem könnyíti a szakszervezetek helyzetét, hogy döntésük kihat a társadalom egészére: gyerekek, szülők, a szakképzés kapcsán a munka világa is érintett közvetlenül és közvetett módon is a rendszer átalakításában, legitimálásában.

Az is kérdés, vajon a szakszervezetek erősítik az elmúlt év utolsó hónapjában kibontakozott, és az utcán is megjelent elégedetlenséget, vagy gyengítik. És ebben a kérdésben nem lehet pávatáncot járni: a szakszervezetek ott vannak a műegyetemi tiltakozás után létrejött, széles körű együttműködést megjelenítő felsőoktatási érdekegyeztető fórumban. Most, a kormánnyal való tárgyalás eredményeként ki fog derülni, hogy elfogadják és képviselik-e a hallgatók követeléseit, annak különösen a közoktatást is magában foglaló első pontját, vagy feladják a saját maguk által is hirdetett, a rendszer egészével kapcsolatos bírálatukat.

Nem könnyű a csapdából kikászálódni. Különösen akkor nem, ha a pedagógusok, az egyetemek-főiskolák hallgatói, oktatói, a szülők, a társadalmi igazságtalanságot a bőrükön érző emberek milliói nézik, figyelik ezt a mutatványt. Vizsgálják a pedagógus-szakszervezeteket. Mi most nem tudunk mást tenni, várjuk az eredményt. Azt viszont tudjuk, hogy sokan vagyunk, egyre többen, akik a küzdelmet egy humanista-demokratikus oktatási rendszer kialakítása érdekében nem adjuk fel. Eddig együtt álltunk ki ország-világ elé a szakszervezetekkel kritikánkkal, javaslatainkkal. Várjuk a holnapot.

*Fábry Béla pedagógus,
a Hálózat a Tanszabadságért aktivistája*

A MAGYAR PEDAGÓGIAI TÁRSASÁG ÁLLÁSFOGLALÁSA AZ OKTATÁSI RENDSZERT ÉRINTŐ FOLYAMATOKRÓL

Az MPT a köznevelési rendszer átalakítása kapcsán korábban megfogalmazott véleményével összhangban felhívja a figyelmet arra, hogy a kibontakozó új oktatási rendszer – a köznevelést, a szakképzést, a felsőoktatást és a felnőttképzést egyaránt beleértve – nem szolgálja a magyar társadalom érdekeit, olyan társadalmi feszültségeket generál, melyeknek súlyos gazdasági következményei lesznek, és ezzel együtt szinte kezelhetetlen társadalmi problémákat eredményeznek.

A magyar oktatási rendszer 2013 elején kritikus helyzetben van. A tudományos megalapozottságot nélkülöző törvénykezés, a rögtönzéseket is tartalmazó beavatkozások, az iskolák előkészítetlen államosítása, a nevelésügy alrendszerének szabályozatlansága, általában, a jogi szabályozottság hiányosságai, az iskolák fenntartásának-működtetésének nehezen áttekinthető rendszere, a szervezetlenség esetei, a foglalkoztatási problémák, a finanszírozási bizonytalanság – ezek és sok más jelenség azt jelzi, hogy azok a civil szervezetek által is megfogalmazott félelmek, melyek e kritikus helyzetet prognosztizálták, valósággá váltak.

A korábbiakban működő szakmai egyeztetések, párbeszéd elmaradtak, megszűntek, így jogosan érzik az intézmények (mint szervezetek) és azok szereplői (a pedagógusok, a pedagógusmunkát segítő köre, a diákok és a szülők) azt, hogy a döntések elszenvetűsödtek. Ebből is következnek a

működési zavarok, amelyek elbizonytalanítják a pedagógusokat és a szülőket, az iskola iránti bizalom is megrendülni látszik. Ebben a helyzetben az intézményrendszer működését a pedagógusok, egyetemi-főiskolai oktatók, felelős intézményvezetők és a nevelő-oktató munkát segítő adminisztratív-technikai dolgozók biztosítják, akik a bizonytalanságok közepette is becsülettel, hivatásuknak megfelelően végzik dolgukat.

Az MPT álláspontja szerint e folyamat ma még korrigálható. Ehhez valóságos szakmai-társadalmi párbeszédre van szükség, arra, hogy a valóság jelenségeit és a folyamat lehetséges kimeneteit a folyamat tartalmát, dinamikáját és feltételeit meghatározó szereplők a valóságnak megfelelően értékeljék, a partnerek észrevételeit, javaslatait, kezdeményezéseit komolyan véve törekedjenek egy széles társadalmi támogatottságot maga mögött tudó, korrekciót bizto-

sító szakmapolitikai program és cselekvési terv kidolgozására.

Az MPT a demokratikus szakmai-társadalmi együttműködés résztvevőjeként e korrekciós munkában lehetőségei szerint szakmai szerepet vállalt és vállal.

Az MPT a magyar oktatási rendszer sikeres működése mellett elkötelezett, abban érdekelt, azért mindenkor tenni kész civil szervezet. Alapszabályban rögzített feladata – több feladat mellett – a nevelés mindennapi valósága és a nevelés jelenségeinek tudományos elemzése közötti közvetítés. E munka részeként maga is – önállóan, szervezeti egységeinek munkája révén, civil szervezetekkel, a nevelésügyben érintett intézményekkel való együttműködésben, lehetőségei szerint – vállal szerepet a nevelésügy folyamatainak alakításában. Ez a vállalás egyben kötelezettség is, melynek az MPT – történelmi hagyományait is figyelembe véve – mindenkor meg kíván felelni.

ÁLLÁSBÖRZE AZ ÓBUDAI EGYETEMEN

Állásbörzét tartanak az Óbudai Egyetemen a Magyar Mérnökhallgatók Egyesületének szervezésében. A budapesti rendezvényen számos kiállító jelenik meg az egyetem képzési profiljához igazodó állásajánlatokkal február 19-én és 20-án.

A 15. alkalommal megrendezendő állásbörze az egyetemeken, főiskolák diákjait – az alsóbb éveseket és a végzősöket egyaránt – hozzásegíti ahhoz, hogy átfogó képet kapjanak a vállalatok által nyújtott lehetőségekről, a hazai munkaerőpiac elvárásairól és a gazdasági élet sokszínűségéről. Ugyanakkor a vállalatok is információt szerezhetnek a következő generáció felkészültségéről, munkahellyel szembeni elvárásairól, a gyakorlati tapasztalatok szerzését segítő kooperatív képzésről. A rendezvényen nemcsak az Óbudai Egyetem több ezer hallgatója vehet részt, hanem az ország bármely más, műszaki jellegű felsőoktatási intézményéből is várják a rendezők a végzős, illetve az alsóéves hallgatókat. A korábbi tapasztalatok szerint az állásbörzék mind a cégek, mind a hallgatók körében igen népszerűek. Az állásbörzét két helyszínen, két egymást követő napon rendezik meg: február 19-én a Tavaszmező utcai G épületben (VIII., Tavaszmező u. 17.), míg 20-án Óbudán, a Bécsi úti Neumann János-épületben (III., Bécsi út 96/B). A szervezők az első napot a gépész-, a villamosmérnöki (gyengeáramú), a mechatronikai, a biztonságtechnikai és a menedzser-, a második napot az informatikai, a könnyűipari, valamint a villamosmérnöki (erősáramú) gyakorlatokat, állásokat keresőknek ajánlják. További információk a <http://allasborze.uni-obuda.hu/> weboldalon olvashatók.

Forrás: MTI

TILTAKOZNAK AZ OKTATÁS CENTRALIZÁCIÓJA ELLEN

A Történelemtanárok Egylete állásfoglalásában tiltakozott „a rendszerváltás előtti állapotok egyes elemeinek restaurálása”, az állami, egy központból irányított iskolafenntartás, a kötelező ideológia bevezetése, illetve az egyetlen, a kötelező tankönyv alkalmazása miatt.

A szervezet január 21-i közleményében abszurdnak és tarthatatlannak nevezte az iskolaigazgatók tényleges vezetői szerepének megvonását. Az egylet érdemi tárgyalásokat követel valamennyi érintett bevonásával. Úgy vélik, az iskolákban naponta tapasztalhatók a rohamos, minden területen érvényesített átszervezés kaotikus következményei. Jellegzetes példája ennek a tervezett kötelező nyugdíjazás, amely egyes iskolák szakmai munkájának színvonalát és az intézmények működtetését is veszélyeztetheti. Hozzáértették: együttműködési szándékukat fejezik ki minden olyan szakmai szervezettel, intézménnyel, kollégával, aki, illetve amelyek a fenti változtatásokat elfogadhatatlannak tartják. Támogatják a Gimnáziumok Országos Szövetsége, a Magyar tanárok Egyesülete, egyes iskolák, kollégák hasonló célú kezdeményezéseit. Szorgalmazták, hogy kezdődjenek érdemi tárgyalások a köz- és felsőoktatás meghatározó kérdéseiről valamennyi érintettel, a szakmai és érdekvédelmi szervezetekkel.

A Magyar tanárok Egyesülete (ME) korábban szintén mély aggodalmát és felháborodását fejezte ki az oktatási rendszer fölforgatása, az iskolák gyámság alá helyezése, a nyugodt és eredményes oktató-nevelő munka súlyos veszélyeztetése miatt, egyetértve a budapesti Szilágyi Erzsébet Gimnázium 2013. január 9-én közzétett petíciójával. A ME kiemelte: 2013. január 1-jével az iskolák – intézkedési jogkörüktől megfosztott igazgatóikkal az élen – átkerültek egy még föl nem állt szervezethez. Mint írták, ellehetetlenítheti a közoktatást az is, hogy a szintén az intézményekre kényszerített – a szakmai szervezetek nyomatosított tiltakozása ellenére bevezetett – köznevelési törvény és a később kiadott kerettanterv irreális előírások sokaságát rója az iskolákra, anélkül, hogy a feltételek biztosítására akár csak tervei lennének az oktatásügy-irányítóknak.

Forrás: MTI

ÖSSZEBÚTOROZTAK?

A Klik és az államtitkárság sikertörténetéről, a pedagógusok problémákról beszélnek

A közoktatási intézmények állami átvétele az oktatási államtitkárság szerint sikertörténet, de az iskolaigazgatók, valamint az egyes tankerületek munkatársai is a napi működésben számos bizonytalanságról számolnak be.

Sok tankerületi irodában mind a mai napig nincs felszerelés, bútor, nincs telefon, e-mail cím, sőt magát az irodát sem állították fel mindenütt. Nyíregyházán a hírek szerint az iskolák terhére szerezték meg a felszereléseket. Az elvitt bútorokkal, számítógépekkel kapcsolatban feltett kérdésekre az volt a válasz: „A fenntartóváltás következtében az önkormányzat által működtetett intézmények ingó és ingatlan vagyonára (tehát a taneszközökre és egyéb eszközökre is) ingyenes vagyonhasználati szerződést kötött a Klik minden érintett önkormányzattal a jogszabályoknak megfelelően.” A szakközép- és szakiskolák esetében pedig a Klik a működtető is (itt a vagyont is a Klik kezeli), amelynek része az ingyenes vagyonkezelés. „Ennek megfelelően az intézményektől olyan, használaton kívüli, raktáron lévő informatikai eszközöket és irodai berendezéseket kapott a Nyíregyházi Tankerület ideiglenes használatba, amelyekre az oktatómunkához nem volt az iskolákban szükség.”

Néhány igazgató szerint az iskolák problémáinak jó része a „duális irányításból” adódik, azaz abból, hogy nem mindig tisztázott, hogy egy-egy probléma a működtetésért

felelős önkormányzat vagy a fenntartásért felelős Klik kompetenciája. A problémát érzékelve a Klik ezért egy sorvezetőt küldött az intézmények vezetőinek, amelyből néhány „x” alapján kell az iskolaigazgatóknak megállapítani, hogy egy adott típusproblémával hova kell fordulniuk

Közben már közel 4 ezer aláírásnál tart a Szilágyi Erzsébet Gimnázium tantestülete által megfogalmazott petíció, amelyet az átgondolatlan, az iskolák napi működésébe bizonytalanságot hozó, a pedagógiai színvonalat csökkentő államosítás ellen tiltakozva írtak. Ehhez több iskola komplett tantestülete, továbbá szakszervezetek, szakmai szervezetek is csatlakoztak.

A problémákra *Mészáros Antónia* is rákérdezett *Hoffmann Rózsa*-nál, amikor az oktatási államtitkár február 3-án az ATV Szabad szemmel című műsorának vendége volt. Hoffmann válasza szerint: nem vett el semmit a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ (Klik) a sajtóban szereplő nyíregyházi iskolától, azokat az eszközöket vette át ideiglenesen, amelyek amúgy is kellenek a központ működéséhez. Azt kérte ezzel összefüggésben a nyíregyházi iskola használói-

tól, írják meg levélben, mi történt, és akkor ki fogja vizsgálni ezt az ügyet. Addig hisz a Klik elnökének és az érintett tankerületi igazgatónak – mondta. Megjegyezte: az iskolák tulajdona ott maradt, ahol volt, és az továbbra is a helyi közösségeké.

Az államtitkár arról is beszélt, hogy a kormány elő fogja teremteni a megnövelt állami keretszámokhoz szükséges költségvetési forrásokat. Hangsúlyozta: a kormány a felsőoktatás összeomlását nemhogy nem engedi meg, hanem célja a minőségének alapos javítása. Cáfolta, hogy azt mondta korábban Szegeden, hogy „hájasak, lúdtalpasok és ostobák lennének a diákok”. Mint kiemelte: ez hazugság, ilyet nem állított. Be is kérte a szöveget, abban arról volt szó, azért van szükség mindennapos testnevelésre, hogy ne hízzanak el a gyerekek. Az oktatási reformnak ez csak az egyik eleme, amely a gyerekek érdekét szolgálja – mondta. Az pedig, hogy a gyerekek „hülyék lennének”, soha el nem hagyta a száját – jelentette ki, hozzátéve: az viszont tény, hogy a tudásukban nagyon sok hiányosság van.

PL-összeállítás

HELYI SZINTEN KÍSÉRI FIGYELEMME A SZAKSZERVEZET AZ ISKOLÁK ÁTVÉTELÉT

Megkezdődött a feladatok egyeztetése a sztrájbizottsági megállapodás aláírói és az oktatási államtitkárság között. Az első egyeztetést követően Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár azt mondta: az oktatási intézmények állami fenntartásba vételének elsősorban helyi szinten lesz monitoringja, mivel a felmerült problémákat ott lehet a leghatékonyabban megoldani, ahol születtek. Szabó Zsuzsa, a PSZ alelnöke arról beszélt, hogy az álláshelyek megóvása és a munkakörülmények javítása érdekében mindent megtettek, ezért került sor a megállapodás aláírására. Hozzátette: „A megállapodás pontjaiban megfogalmazott célokat most fogjuk aprópénzre váltani.”

Változatlanul úgy látják, a folyamat rendben zajlik, az átalakítás sikeres – erősítette meg Hoffmann Rózsa, miután egyeztetett a pedagógusok sztrájbizottságában részt vevő és a megállapodást előző héten aláíró szakszervezetekkel, valamint két másik tömörüléssel. Jelezte, ha helyi, járási szinten nem sikerül megoldani a problémákat, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ gazdasági elnökhelyettese, illetve a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) alelnöke is bekapcsolódik a folyamatba.

A köznevelési megyei fejlesztési tervekkel kapcsolatos előkészítő munka már február első hetében folytatódik – tette hozzá egy másik tárgyalási témát érintve. Beszélt arról, hogy a nyugdíjazás kérdésében próbálnak közös javaslatokat megfogalmazni a kormány számára. Elmondta, mintegy 3 ezer körül van a kötelező nyugdíjazásban érintett pedagógusok száma, pontos adatok a közeljövőben várhatók.

A jogi lehetőséget megteremtik, hogy a szaktantárgyak oktatását – akár nyugdíjasokkal – biztosítsák a jövőben is. Egy, a nyár után aktuálisvá váló kérdéstről van szó, addig pedig megnyugtatóan rendezik ezt a területet – ígérte.

Az állami fenntartásba vétel egyik fontos célja, hogy garantálják minden gyermek számára az azonos színvonalú képzést – fűzte hozzá.

Szabó Zsuzsa, a PSZ alelnöke elmondta: miután a szakszervezeti tagok jelen vannak az egyes oktatási intézményekben, nem kérdéses, hogy a monitoringbizottság tevékenysége hatékony lesz-e. Így a végrehajtás, az átadás-átvétel teljes folyamatában jelen vannak – fűzte hozzá. Hozzátette, hogy munkaanyagot állítottak össze az előző héten aláírt megállapodásról, arról, hogyan kell azt a mindennapokban értelmezni, és ezt az anyagot minden intézményhez eljuttatják. Hozzáfűzte, amikor a köznevelési törvény még csak tervezet volt, mindent megtettek annak érdekében, hogy ez a fajta állami kézbe adás ne történjen meg.

Kitért arra, hogy kardinális kérdésnek tekintik a nyugdíjas pedagógusok helyzetét. A kötelező feladatellátás sok esetben nélkülük nem valósítható meg – állapította meg. Hozzátette: a Magyar Zene- és Táncművészek Szakszervezete és a Keresztény Pedagógusok Szakszervezete is jelezte, támogathatónak tartja a szakszervezetek által aláírt megállapodást.

Hoffmann Rózsa összegzése szerint „teljes békében és jó hangulatban” zajlott a tanácskozás, a munkacsoportszintű egyeztetéseket pedig folytatják. A találkozáson részt vett a PSZ, a Magyar Közoktatási és Szakképzési Szakszervezet, az Oktatási Vezetők Szakszervezete, a Magyar Zene- és Táncművészek Szakszervezete és a Munkástanácsok pedagógus szekciója.

BAJNAI: A PEDAGÓGUSOK TÍZ SZÁZALÉKA SZERINT LETT JOBB

A problémák között az első helyen az oktatási irányítás kiszámíthatatlansága áll

A pedagógusok háromnegyede úgy véli, az iskolaállamosítás nem csökkenti az esélykülönbségeket, nem javítja az intézmények finanszírozását, és 90 százalékuk szerint nem emeli az oktatás színvonalát – ismertette Bajnai Gordon, a Haza és Haladás Egyesület elnöke annak a felmérésnek az eredményét január 24-én, amelyet a Tárki kutatóintézet végzett a megrendelésükre.

A Haza és Haladás Egyesület elnöke, az Együtt 2014 választói mozgalom társalapítója azt mondta: a kormány csakugyan özvízszerű változásokat zúdított a társadalomra – ahogy azt Orbán Viktor miniszterelnök előző nap megjegyezte –, ezért az ország ma katasztrófa sújtotta terület, a legsúlyosabb gondokat pedig a gazdaságban és az oktatásban okozta a kabinet, így itt a legsürgetőbb a változás. Elmondta, alapítványuk ősszel hozzákezdett egy hosszú távú oktatási program kidolgozásához, a javaslaton 40 szakértő dolgozik, és azt várhatóan március végére véglegesítik.

A programírás első lépéseként, a Haza és Haladás megbízására a Tárki Társadalomkutatási Intézet végzett közvéleménykutatást. A felmérés most bemutatott adatai alapján a pedagógusok kétharmada úgy véli, a problémákat nem központilag, hanem helyben kell megoldani, háromnegyedik szerint az iskolaállamosítás nem csökkenti az esélykülönbségeket, nem javítja az intézmények finanszírozását, és 90 százalékuk szerint nem emeli az oktatás színvonalát.

Andrási Zoltán, a Tárki Társadalomkutatási Intézet adatfelvételi osztályának vezetője elmondta: decemberben a magyar társadalmat reprezentáló ezer felnőtt véleményét kérdezték meg, majd 84 iskola 550 pedagógusát kérdezték a közoktatás átalakításáról.

Bajnai Gordon az adatok közül kiemelte, hogy amíg Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár megkérdezte, érdemes-e első nyelvként az angolt tanítani az iskolákban, a lakosság kétharmada és a pedagógusok 72 százaléka úgy gondolja, az angoltudás nélkülözhetetlen a boldoguláshoz. Ezzel szemben – jegyezte meg – az Európai Unióban ma is Magyarországon a legalacsonyabb az angolul tanuló diákok aránya (57 százalék), míg az átlag 90 százalék, de még Litvániában is, ahol a második legrosszabb a helyzet, meghaladja a 70 százalékot.

A felsőoktatási terveikre vonatkozó kérdésre Bajnai Gordon elmondta: a hallgatók röghöz kötését azonnal megszüntetnék. Megerősítette, a tandíjat nem tartja ördögtől valónak, de az csak ösztöndíjrendszerrel együtt vezethető be. A tandíj mértéke pedig nem lehet több, mint amennyit egy egyetemista a tanulás mellett is könnyedén meg tud keresni – közölte.

A kutatás részletei

Az oktatás minősége a kutatásban megkérdezett pedagógusok 10 százaléka szerint javult, 27 százalékuk szerint nem változott, 63 százalékuk szerint romlott az elmúlt években. Ugyanerről megkérdezték a lakosságot is, akiknek 16 százaléka lát javulást,

40 százalékuk szerint nem változott, míg 44 százalékuk szerint romlott a színvonal.

A pedagógusok relatív többsége a felmérés szerint nem ért egyet azzal, hogy az államosítás csökkenti fogja az iskolák közötti egyenlőtlenségeket, sem azzal, hogy az államosítás biztonságosabb finanszírozást nyújt az iskoláknak, sem azzal, hogy az államosítás növelni fogja az oktatás színvonalát, sem azzal, hogy az államosítás révén a pedagógusok bére növekedni fog. A pedagógusok 41 százaléka a létező problémák között az első helyre rangsorolta az oktatási irányítás kiszámíthatatlanságát.

A kutatásból kiderül, hogy a lakosság 72 és a pedagógusok 77 százaléka szerint a szülőket hagyni kell szabadon dönteni az iskolaválasztásról; a lakosság 69 és a pedagógusok 79 százaléka szerint egy modern társadalomban a fiúk és a lányok nevelése nem különbözhet egymástól; a lakosság 70 és a pedagógusok 71 százaléka szerint az iskoláknak a tanítás mellett az étkeztetést és a napközi ellátást is biztosítaniuk kell. A Tárki megkérte a lakosságot és a pedagógusokat, hogy rangsorolják, mi a legfontosabb feladata az iskolának. Abban a két csoport megegyezik, hogy a felsorolt huszonegy feladatból a legkevésbé fontosnak a vallásos nevelést tartják.

ELLENZÉKI EGYEZTETÉS

Visszaállítanak a 18 éves korig tartó tankötelezettséget

Az oktatáspolitikáról is megkezdődtek az ellenzéki egyeztetések január 24-én, az első ilyen témájú tanácskozáson közös nyilatkozatot fogadtak el a többi között arról, hogy ismét 18 éves korig tartson a tankötelezettség.

Az MSZP, a Demokratikus Koalíció (DK), a Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Szövetségben, Együtt Magyarorszáért Párt közös álláspontját a szocialista Hiller István volt oktatási miniszter ismertette.

A dokumentum alapján az oktatás nemzeti ügy, ezért a kormányváltás után növelni kell a rendelkezésre álló forrásokat, a rendszer átalakításakor pedig a gyermekek érdekeit kell a középontba helyezni. Az MSZP-s politikus elmondta: egyetértés volt arról, hogy el kell törölni a hallgatói szerződéseket, illetve arról, hogy a bolognai rendszert – a szükséges korrekciókkal – fenntartanak, helyreállítva a felsőoktatási intézmények autonómiáját.

Hangsúlyozta azt is, lát lehetőséget arra, hogy konzervatívok, liberálisok és szocialisták oktatáspolitikai alapkérdésekben megegyezzenek. Ugyanakkor kijelentette: a jelenlegi kormány a hatalomgyakorlás eszközeként tekint az iskolarendszere. Kitért arra is, hogy amíg az Orbán-kormány egy tanévre szóló részmegállapodásokat köt a köz- és a felsőoktatás működőképességének fenntartása érdekében, addig az ellenzék demokratikus pártjai hosszú távú programról

egyeztetnek. Hiller István beszámolt arról, hogy a megbeszélésen – amelyen tucatnyi, oktatási kérdésekkel foglalkozó civil szervezet vett részt megfigyelőként – megállapodtak a folytatásról, arról, hogy a következő hetekben a közoktatásról, a szakképzésről és a felsőoktatásról is eszmét cserélnek majd.

Niedermüller Péter, a DK alelnöke arról beszélt, megreformálhatatlannak tartják, ezért teljes egészében elutasítják a jelenlegi oktatási rendszert. Céljaik között említette a szegregáció megszüntetését és a világnézeti semlegességet a közoktatási intézményekben.

Az Árok Kornél vezette Szövetségben, Együtt Magyarorszáért Párt azt vetette fel, hogy az ötödik osztálytól kezdődően az érettségiig tanítsanak demokráciaismeretet és közgazdasági alapismereteket az iskolákban.

Az Együtt 2014 távolmaradását firtató kérdésre Hiller István azt mondta: félkész programokat nem minősít, de ha elkészül, szívesen véleményezi a Bajnai Gordon névvel fémjelzett mozgalom oktatási elképzeléseit.

Forrás: MTI

MEGEMLEKEZÉS A MAGYAR ZSIDÓSÁG DEPORTÁLÁSÁRÓL

Megtartotta alakuló ülését az Országházban január 17-én a Magyar Holokauszt–2014 Emlékbizottság, amelynek feladata a magyar zsidóság deportálásának hetvenedik évfordulójáról történő megemlékezés előkészítése. A bizottság elnöke, **Lázár János** Miniszterelnökséget vezető államtitkár köszöntő beszédében azt mondta: a kormány azért hozta létre a testületet, mert kiemelten fontosnak tartja a szembenézést és a bocsánatkérést, amely a kommunista diktatúra alatt elmaradt, az elmúlt huszonkét évben pedig felemásra sikerült.

Lázár János arról is szólt, hogy az állam felelőssége ebben speciális, hiszen a szörnyű tettek elkövetői között voltak magyarok, de akik elszenvedtek, mindannyian magyar honfitársak voltak. Emlekeztetett arra: a zsidó szervezetek kezdeményezésének hatására döntött a testület létrehozásáról a kormány, a kabinet célja ugyanakkor nem az, hogy kijelölje a bizottság munkáját, azt akarja elérni, hogy civil kezdeményezések sokasága határozza meg a 2014-es megemlékezéseket. A legfontosabb feladatnak a fiatalok megszólítását tartja, de mint mondta, a tudomány világát is inspirálni kívánja a kabinet a múlt feltárásában, a zsidó szervezeteket pedig néhány vidéki, történelmi jelentőségű zsinagóga sorsának rendezésében támogatná.

Az emlékbizottság munkájában részt vesz többek között **Balog Zoltán**, az emberi erőforrások minisztere, **Boross Péter** volt miniszterelnök, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke, **Pállinkás József**, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, több zsidó szervezet vezetője mellett **Feldmájer Péter**, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének (Mazsihisz) elnöke, valamint az Egyesült Államok, Izrael, Németország és Ausztria budapesti nagykövete.

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter azt kérte a bizottságtól, hogy munkája során ne csak a múltra koncentráljon, hanem arra is, hogy a múltból kiindulva hogyan taníthatók a felnövekvő nemzedékek.

Balog Zoltán arra hívta fel a figyelmet, hogy a Nemzeti alaptantervben fontos szerep jut a holokauszt oktatásának, a tananyag kidolgozásában pedig jelentős támogatást nyújtottak a zsidó szervezetek. Jelezte, hogy ebből kiindulva a roma közösség történetének kidolgozásában is támaszkodik a tárca a cigány elit segítségére.

Balog Zoltán arra hívta fel a figyelmet, hogy a Nemzeti alaptantervben fontos szerep jut a holokauszt oktatásának, a tananyag kidolgozásában pedig jelentős támogatást nyújtottak a zsidó szervezetek

Feldmájer Péter (Mazsihisz) köszönetet mondott a kormánynak azért, hogy kezdeményezésükre létrehozta a bizottságot, mert, mint mondta, a Magyarországon élő mintegy 8 ezer holokauszt-túlélő számára fontos az együttérzés kinyilvánítása. **Kirschner Péter**, a Magyar Zsidó Kulturális Egyesület elnöke szerint 2014-ben minden településnek természetes módon kell múltja felé fordulnia. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a deportálások a mai határainkon túl is zajlottak. **Szabó György**, a Magyar Zsidó Örökség Közalapítvány elnöke jelentősnek minősítette azokat a lépéseket, amelyeket a kormány tett a zsidóság irányába.

Boross Péter arra hívta fel a figyelmet, hogy a deportálások után 70 évvel, 2014 májusában Magyarországon választások lesznek, és kérte a pártokat, hagyják békén a megszentelt helyeket, és ne mélyítsék mások fájdalmát.

Ilan Mor izraeli nagykövet hangsúlyozta elkötelezettségét a bizottság munkája iránt, és közölte, országa kutatóintézete is készen áll a magyar kormány munkájának segítésére. **Eleni Tsakopoulos Kounalakis**, az Egyesült Államok nagykövete is elismerését fejezte ki a kormánynak, és aktív részvételt ígért a bizottság munkájában, **Michael Zimmermann**, Ausztria nagykövete pedig a nemzetközi együttműködés szerepét hangsúlyozta a holokauszt feltárásában és az emlékezésben.

Gordon Gábor, „Az Élet Menete” Alapítvány elnöke azt nevezte fontosnak, hogy az embermentők munkáját a fiataloknak is bemutassák. **Szita Szabolcs**, a Holokauszt Emlékközpont ügyvezető igazgatója szintén az oktatást nevezte stratégiai iránynak, és kezdeményezte, hogy a holokauszt oktatása a Nemzeti Közzolgálati Egyetem tananyagának is a részévé váljon.

Forrás: MTI

MÉLYSZÁNTÁS: ISKOLAÁLLAMOSÍTÁS 2013

Az egyik legkiszámíthatóbban működő közszolgáltatási rendszer napok alatt katasztrófa sújtotta övezetté vált. Az iskolák most olvadnak be egy hatalmas bürokratikus gépezetbe, s maguk is adminisztratív szervezeti egységek lesznek. Ezzel nem az a legnagyobb baj, hogy eltűnik valami szabadságjog, hanem éppen az ellenkezője: eltűnik a szakmai felelősség és az elvárásokhoz való alkalmazkodás képessége. **Radó Péter** oktatáskutató írása.

A médiában és a netes nyilvánosságban terjedő „esetek” tömegéből összeálló kép szerint az iskolák államosítása katasztrofálisan előkészítetlen és rosszul van menedzselve. A szimptómák egyre sokasodnak. Például üres hivatali szobákban vagy iskolai szertárakban egyedül ücsörögve, tanácstalanul kapkodó, frissen kinevezett hivatalnokok. Kérdéseikkel azok megválaszolására képtelen vagy illetéktelen emberek zaklató, ideges igazgatók. Szülői értekezleten a karjukat tanácstalanul szétartó osztályfőnökök. Iskolatitkárok, akik rutinszerűen igényfelmérések tömegét állítják elő, csak mert ezekre eddig is szükség volt. Adminisztrátorok, akik azon törik a fejüket, hogy mit kezdjenek az apró napi

kiadásokról szóló növekvő számlakupacal. Férjek, akik a munkahelyükön sutyiban tesztek fénymásolnak pedagógus feleségüknek. Az állásuk miatt szorongó, az iskolák folyosóin tornaórát tartó pedagógusok azon töprengve, hogy kitől kérjenek kölcsön, amíg megkapják végre a fizetésüket. Lázas kapkodással új kerettanterv-kompatibilis tankönyveket gyártó kiadók. Minden munkanap elején gyomorgörccsel ébredő minisztériumi tisztviselők. A sor szinte végtelen. És mindezek tetején egy mosolygó, joviális államtitkár azon borongva, hogy a gyerekek egy magyar népdalt sem tudnak elénekelni. A közoktatás, amelyik az egyik legkiszámíthatóbban működő közszolgáltatási rendszer volt

Magyarországon, napok alatt katasztrófa sújtotta övezetté vált.

Ha valaki azonban azt gondolja, hogy az iskolarendszer legnagyobb baja az előkészítetlen és minősíthetetlen dilettantizmussal lebonyolított átmenet, súlyosan téved. A kisajátításon alapuló rendszer egész egyszerűen nem lehet jó, ennek pedig három, önmagukban is elegendő oka van: az államosítás felszámolja az iskolák problémamegoldó képességét, szétveri az oktatás minőségéért felelős iskolát, és végletekig lebütítja a közoktatási rendszert.

(Részlet Radó Péter írásából, amely a *HVG.hu* lapon jelent meg február 5-én)

MEGALAKULT A FELSŐOKTATÁSI KEREKASZTAL

A résztvevők három munkacsoportban kezdik meg az egyeztetést

Január 31-én megalakult a felsőoktatási kerekasztal. A résztvevők három munkacsoport létrehozásáról döntöttek. Kiss Dávid, a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának (HÖÖK) elnökségi tagja közölte: továbbra is azt képviselik, hogy szélesebb körű egyeztetésre van szükség, és a HÖÖK támogatja a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének kérvényét, hogy részt vehessen a kerekasztal munkájában.

Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere az ülés utáni elmondta: a finanszírozási munkacsoport feladata az aktuális problémák feltárása, megoldási javaslatok kidolgozása lesz, és meg kell állapodni arról a 47 milliárdos többletforrásról, amelyet a felsőoktatásnak szeretnének juttatni az idén az adósságállomány kezelésére, az uniós önrész finanszírozására és a PPP-konstrukciók kiváltására.

A hallgatói felelősség munkacsoportban elsősorban a hallgatói szerződéseket, a strukturális-tartalmiban pedig a képzési szerkezettel összefüggő témákat tárgyalják majd. Itt kerül napirendre a felsőfokú szakképzés felülvizsgálata, a felvételi eljárás, az egyetemi autonómia kérdésköre, valamint az is, hogyan válasszák a rektorokat.

A tárca vezetője jelezte: ha törvénymódosításra van szükség, akkor azt még a tavaszi ülésszak alatt a kormány, illetve az Országgyűlés elé szeretnék tární. Kitért arra is, hogy vita volt a résztvevők körében a kerekasztal összetételéről, és abban állapodtak meg, hogy minden félnek a saját oldalán lehetősége van, hogy becsatoljon véleményeket. A tárca vezetőjének összegzése szerint a pénzügyi-irányítási rendszerrel kapcsolatos ellentétek feszülnek a szereplők között, de abban egyetértettek, hogy átláthatóbb, hatékonyabb rendszerre van szükség.

Bódis József a Magyar Rektori Konferencia képviselőjében kiemelte: az utóbbi időben a felsőoktatás területén olyan helyzet alakult ki, amely megnyugtató és tartós megoldást igényel. A jelenlegi kondíciók miatt néhány egyetem fizetési gondokkal küzd, ezért is üdvözlí a kerekasztal létrehozását és azt, hogy a problémákat munkacsoportokban oldják majd meg – fejtette ki.

Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke szerint a felsőoktatás megrendelője, fogyasztója részben a társadalom, részben a gazdaság. A gazdaság véleményét kötelező meghallgatni, ha jobban működő felsőoktatást szeretnének. A gazdaság szereplői nem terhelhetők tovább, hogy megoldják a felsőoktatás vagy más alrendszer finanszírozását. Csak hatékonyabb működés hozhat eredményt – jelentette ki.

Köteles László a Magyar Európai Üzleti Tanács képviselőjében hangsúlyozta: Magyarország legfontosabb erőssége továbbra is a humán erőforrás. A tudáskapacitás megőrzése, gyarapítása közös érdek. Reméli, olyan döntések születnek, amelyek a versenyképességet javítják majd.

Kiss Dávid, a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájának (HÖÖK) elnökségi tagja közölte: továbbra is azt képviselik, hogy szélesebb körű egyeztetésre van szükség, és a HÖÖK támogatja a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének kérvényét, hogy részt vehessen a kerekasztal munkájában. A hallgatói szerződésről azt mondta, hajlandók tárgyalni, de szeretnék látni a kormány válaszát az uniós által folytatott úgynevezett pilot eljárásra. Erre ígéretet kaptak a tárca vezetőjétől.

Balog Zoltán arról, hogy terveznek-e lépéseket a már most súlyos forráshiánnyal küzdő egyetemek megsegítésére, azt mondta: a konkrét problémákról a finanszírozási munkacsoportban beszélnek majd. Készek segíteni minden probléma megoldásában, de ahhoz ragaszkodnak, hogy a rendszer legyen átlátható – jelentette ki. Arról, hogy a leépítések elkerülhetők-e, azt mondta: ezt az egyetemeknek kell eldönteniük a gazdálkodásuk keretei között.

A kerekasztal a szakminiszternek a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciájával múlt héten aláírt részmegállapodása alapján jött létre. A dokumentum egy ideiglenes mandátumú felsőoktatási kerekasztal létrehozását tartalmazza, ez a felsőoktatás finanszírozását, a hallgatói jogokat és kötelezettségeket, valamint az átalakítás átfogó tartalmi kérdéseit – többi között a rektorválasztás, képzési struktúra felülvizsgálata, felvételi eljárás, új gazdasági-pénzügyi irányítási rendszer – tekinteti át. A kerekasztal munkájában a HÖÖK mellett részt vesz a Magyar Rektori Konferencia, és meghívást kaptak a gazdasági élet szereplői, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a Magyar Európai Üzleti Tanács tagjai.

Felsőoktatásról egyeztetettek

Amennyiben a hallgatók hat pontja nem teljesül februárig, tüntetni fognak – ígérte *Fatér Ambrus* a HaHa képviselőjében. Január 16-án összeült a Felsőoktatási Egyeztető Fórum. Bár a HÖÖK mindenről tájékoztatja őket, a HaHa elfogadhatatlannak tartotta, hogy a többi érdekképviselőt a kormány kihagyja az egyeztetésekből.

Közös sajtótájékoztatót tartott a Hallgatói Hálózat (HaHa), az Oktatói Hálózat (OHA) és a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája január 16-án a Corvinus Egyetem előtt. A HaHa képviselője, *Fatér Ambrus* megismételte a szervezet korábbi álláspontját. Mint mondta, elfogadhatatlan, hogy a kormány továbbra sem tárgyal velük, miközben az lenne a legeredményesebb, ha velük és a többi civil felsőoktatási érdekképviselővel is leülne egyeztetni. Hozzátette, fenntartják korábbi ultimátumukat: amennyiben a hallgatók hat pontja a megadott határidőig nem teljesül, újabb tüntetések következnek. *Máté András* az OHA képviselőjében is elfogadhatatlannak nevezte, hogy kimaradnak a tárgyalásokból. „Mondják ki végre, hogy válság van a felsőoktatásban” – fogalmazott.

A Felsőoktatási Egyeztető Fórum ülése előtt *Kiss Dávid*, a HÖÖK alelnöke arról beszélt, folyamatosan tárgyalnak a kormánnyal, és a HaHával is együttműködnek. Próbálják a másik hallgatói szervezet álláspontját is képviselni a kormánnyal folytatott egyeztetéseken. Igaz, a minisztérium nem minden javaslatukat fogadja el – tette hozzá.

Százéves iskolaigazgatójukat köszöntötték

A Zuglói Jókai Mór Általános iskola testülete és diákjai köszöntötték iskolájuk első alapítóját, a ma is Zuglóban élő, százéves nyugalmazott igazgatónőt, *Vass Gyulánét* született *Papp Violát*. A PSZ zuglói szervezete ez alkalomból az Eötvös József-emlékérem arany fokozatát adta át az ünnepeltnek.

Vass Gyuláné Erdélyben, Kézdiálmáson született, maga is pedagógus szülők gyermeke volt. Tanítói oklevelét Sepsiszentgyörgyön szerezte 1930-ban, ő a család 33. pedagógus tagja és ötödik igazgatója. A II. világháború után Szentestre menekült a család, rokonokhoz. Férje, akivel 1938-ban ismerkedett meg, két éves orosz fogság után itt csatlakozott a családhoz. Két gyermekük született, *Ádám* orvos, *Gyula* mérnöki diplomát szerzett.

Vass Gyuláné magyar-történelem szakos tanárként került Zuglóba, a kerület fejlődésének abban az időszakában vett részt, mikor a városiasodás egyre több modern új intézményt követelt. Az 1950-ben átadott Vámos Ilona iskola igazgatása alatt a kerület egyik legjobb iskolája lett.

Viola néni ma is aktív tagja a zuglói PSZ nyugdíjasklubjának. A tagok többször meglátogatják, ötleteivel és vidám, optimista gondolataival sokat segít a közösségben.

Forrás: MTI

(Kalotay Gábor írása nyomán)

NINCS NYUGALOM A NYUGDÍJAZÁS KÖRÜL

Az érdekvédők tiltakoznak, a PSZ az Alkotmánybíróság döntését kéri

Közzétették a közsférában dolgozók kötelező nyugdíjazásának részletszabályait. A Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) megítélése szerint sértik az alaptörvényt azok az intézkedések, amelyek választ el a nyugdíjkorhatártól a közsférában dolgozókat, ezért arra kérték az alapvető jogok biztosát, hogy – élve törvény adta lehetőségeivel – forduljon az Alkotmánybírósághoz. A Gimnáziumok Országos Szövetsége (GOSZ) és a Hálózat a Tanszabadságért (HAT) is úgy véli, a nyugdíjazással kapcsolatos kormányzati döntés lehetetlen helyzetet teremt a közoktatásban.

A kormányzati honlapon közzétett videointerjúban ismertette január 10-én a kabinet a közsférában dolgozók kötelező nyugdíjazásának részletszabályait. Asztalosné Zupcsán Erika, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociálpolitikáért felelős helyettes államtitkára ebben emlékeztetett: a kabinet döntése értelmében, ha a közsférában dolgozók elérték a nyugdíjkorhatárukat, és megfelelő szolgálati idővel rendelkeznek, a munkaviszonyukat meg kell szüntetni. Ez alól azonban egyedi mentességet lehet kapni, amellyről a kormány dönt. Hozzátette továbbá, hogy a felsőoktatásban tudományos kutatóként vagy oktatóként dolgozók kivételt jelentenek, ők 70 éves korukig automatikusan folytathatják munkájukat.

Azoknak, akik nyugdíj mellett dolgoztak a közsférában, április 30-ig kell jelezniük, hogy a továbbiakban az ellátásukat vagy a munkabérüket szeretnék-e, mert a kettős finanszírozás, vagyis a nyugdíj és a munkabér együtt fizetésének tilalma mindenre – így a továbbfoglalkoztatottakra is – érvényes lesz. Akik a bért választják, azoknak július 1-jével függesztik fel nyugellátásuk folyósítását – részletezte a helyettes államtitkár.

Akik korhatár előtti ellátást kapnak, azoknak be kell jelenteniük, hogy az ellátást nem kívánják igénybe venni, viszont nem kell egyedi mentességet kérniük a

továbbfoglalkoztatásra, tekintettel arra, hogy még nem töltötték be a nyugdíjkorhatárt – magyarázta Asztalosné Zupcsán Erika.

A politikai vezetők, vagyis a miniszterelnökre, a miniszterekre és – a közigazgatási államtitkárok kivételével – az államtitkárokra a kötelező nyugdíjazás nem vonatkozik, a kettős finanszírozás tilalma viszont igen, vagyis csak a munkabérüket kapják meg, nyugdíjukat nem. Ez utóbbiban Hoffmann Rózsa oktatási államtitkár lehet érintett.

Tiltakoznak az érdekvédők

A Pedagógusok Szakszervezetének megítélése szerint sértik az alaptörvényt azok az intézkedések, amelyek választ el a nyugdíjkorhatártól a közsférában dolgozókat. A PSZ úgy ítéli meg, hogy ezek a rendelkezések nem egyeztetetők össze a jogállamiság követelményeivel, és sértik – többek között – az emberi méltóságot. Ezért megkereste az alapvető jogok biztosát, kérve, hogy – élve törvény adta lehetőségeivel – forduljon az Alkotmánybírósághoz.

A GOSZ amellet foglalt állást, hogy a nyugdíjazás tervbe vett bevezetése szakmailag kivitelezhetetlen, súlyos feladatellátási zavarokat okozhat, minőségi romláshoz vezethet, ellehetetlenítheti a ter-

mészettudományos oktatást és a szakmai képzést egyes helyeken, különösen a rosszabb helyzetben lévő területeken. Kéri a közoktatásban, a szakmai képzésben, a tehetséggondozásban és az esélyegyenlőségért való küzdelemben érintett valamennyi szakmai szervezet, egyesület, tömörülés, alternatív és egyházi közösség képviselőit, a pedagógusok és szakértők széles körét, hogy csatlakozzanak állásfoglalásukhoz.

A HAT támogatja a Gimnáziumok Országos Szövetségét a pedagógusok nyugdíjazásának kérdésében. A HAT szerint a nyugdíjazással kapcsolatos kormányzati döntés lehetetlen helyzetet teremt a közoktatásban. A HAT támogatja azt a kezdeményezést, hogy a kormány a köznevelés területén e kérdést – hasonlóan az egészségügyhöz – ne egyéni kérések formájában, hanem keretszabályozással oldja meg. E szabályozás kidolgozásához a HAT felajánlja szakmai kompetenciáját.

A szakmai döntések előkészítése érdekében egyébként a HAT nemzeti oktatási kerekasztal létrehozását kezdeményezi, ahol a szükséges korrekciós lépésekről egyeztetni lehet, és ahol a társadalom érdekeit figyelembe vevő szakmai döntések előkészíthetők.

PL-összeállítás

ÜLÉSEZETT A NYUGDÍJASOK TAGOZATA

Az Országos Nyugdíjastagozat decemberben tartotta meg évről-évről érkező értekezletét.

Szabó Zoltán elnök köszöntője után a PSZ alelnöke, Szabó Zsuzsa tájékoztatta a megjelenteket a szakszervezetben folyó érdekvédelmi munkáról: sajnos sok örömteli újsággal nem tudott minket megörvendeztetni! Az őszi időszakban a kormány által elfogadott új oktatási törvény bírálata, véleményezése, valamint ennek a tárgyalásokon való érvényesítése kötötte le a szakszervezet szakmai erőit. A PSZ november 26–28. között megszervezte az EU oktatási kongresszusát 270 fő részvételével Budapesten. A kongresszus állásfoglalásában támogatta a PSZ oktatásért folytatott küzdelmeit. Az alelnök hangsúlyozta, hogy a szakszervezet akkor tudna valódi eredményeket elérni, ha az oktatásban dolgozók felismernék saját érdekeiket, és belépnének a szakszervezetbe. A szakszervezet annyit ér, amennyi a tagsága!

Ezt követően Szabó Zoltán tájékoztatója hangzott el a legutóbbi ülés óta történetekről: megemlékezett a balatonboglári tanácskozásról. Nyúl Lászlóné és Daróczi Gyuláné segítő tevékenységét a tagozat nevében megköszönte. Tájékoztatta a testületet arról, hogy az MSZOSZ Nyugdíjas Szövetség és a Nyugdíjasok Országos Képviselőtestületének elnöke találkozott az IMF magyaror-

szági képviselőjével, és tárgyalást folytattak a nyugdíjasok helyzetéről. Ezt levélben is összefoglalták, és eljuttatták az IMF washingtoni központjába. Elnökünk emlékeztette a tagozatvezetőket, hogy a következő évben teljes körű választás lesz a PSZ-ben. Kérte a jelenlévőket, hogy a nyugdíjasokra vonatkozó választási menetrendet beszéljék meg a megyei vezetővel és a jelölőbizottság elnökével. Hangsúlyozta, hogy minden jelenlegi tagozatvezetőnek egyéni felelőssége a választások szabályszerű lefolytatása!

A sok problémát és tennivalót tartalmazó megbeszélést követően karácsonyi megemlékezés zárta a tanácskozást: Az V. kerületi Hild József Általános Iskola tanulói: Fekete Nóra (IV/b) énekszámai; Kökény Csaba (VII/a) hegedűjátéka; valamint tanáruk, Nagy Béla szavalata gyönyörködtetett bennünket. Ezt követően két nagyszerű fiatal színész: Ruzicska László és Kecskeméti Róbert éneke és játéka teremtett fergeteges hangulatot. A műsor megszervezéséért Zombory Miklósnét, Budapest V. kerületi tagozatvezetőjét illeti dicséret és köszönet!

Rágyanszki Györgyné,
az ONYT titkára

CSODÁT TESZNEK A JÖVŐ KÖZÖNSÉGÉÉRT

Pedagógusokat és diákokat vár a Gózon Gyula Kamaraszínház

A XVII. kerületben működő Gózon Gyula Kamaraszínház évek óta következetesen figyel a fiatal korosztályra. Most elhatározták, hogy néhány, a tizenéves korosztályt is érdekeltté tevő előadásukhoz drámafoglalkozást is csatolnak.

Novemberben mutatták be *Szophoklész* Antigoné című művéből készült darabjukat, amelyet többek között azzal a céllal hívtak életre, hogy a középiskolai korosztály számára olyan előadást biztosíthassanak, amely az ő nyelvükön, az ő problémáikról szól.

Januári premierjük *Schiller* Ármány és szerelem című romantikus színműve lesz. Ennek kapcsán a fiatalok a romantikával ismerkedhetnek. Márciusban már *Molière* A fősvény című vígjátéka kerül színre. Az előadások előtt felvezető foglalkozásokon keresztül beszélgetnek, játszanak a fiatalokkal, olyan kérdéseket, problémaköröket érint-

nek, amelyek a művekben is felszínre kerülnek. Az előadások után – ha van rá igény – színházi-nevelési foglalkozás következik, melyben az ifjú nézők drámatanárok vezetésével dolgozhatják fel a látottakat.

A színház-pedagógia sok nyugati ország színházi kultúrájában és működésében integrált terület, mert ott a színházak felismerték, hogy nem elég csak meglévő közönségük számára előadást készíteniük, hanem gondoskodniuk kell a jövő színházba járóiról is. A magyar közsínházak repertoárjából szinte teljesen hiányoznak a tizenéveseket megszólító előadások. Pedig a fiatalok számára is lehet és érdemes közvetlen színházi élményt biztosítani, részben a formanyelv újításait, sajátosságait keresve, részben a téma „testre szabásával”. Ez nem azt jelenti, hogy „le kell butítani” ezeket a produkciókat. Éppen ellenkezőleg: a színházpedagógus segítségével

olyan tartalmi, formai megoldások alakíthatók ki, melyek sokkal szabadabb interpretációhoz vezetnek. A Gózon Gyula Kamaraszínház az oktatási területen elhivatott és felkészült partnereket keres.

A nevelés mellett arra is törekednek, hogy előadásait elérhető jegyáron kínálják. Különösen figyelnek a hátrányos helyzetű, nehéz anyagi körülmények között élő fiatalokra. Lehetőségeikhez mérten mindig próbálnak segíteni abban, hogy minél többen részesei legyenek annak a csodának, amit színháznak hívnak. Ezért sok szeretettel várnak minden érdeklődőt Budapesten, a XVII. kerületben, a XV. utca 23. szám alatt. Aki telefonon szeretné felvenni velük a kapcsolatot, az hívja a 06-1-253-0380 telefonszámot. A színházról az interneten is tájékozódhatnak:

gozonszinhaz@t-online.hu; www.gozon.hu

TE IS OLVASOL, UGYE?

A kamaszoknak szóló pályázat eredményhirdetése a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon lesz

Olvasás-népszerűsítő pályázatot hirdet a Supka Géza Alapítvány (SGA) és a Magyar Lapkiadók Egyesülete (MLE). Közleményükben azt írják, hogy a PISA2009 összefoglaló jelentése szerint Magyarországon egy gyakran olvasó diák szövegértési teljesítménye átlagosan annyiival jobb egy olvasni nem szerető diákéknál, mintha három évfolyammal felette járna iskolába.

A magyar diákok szövegértésben elérték az OECD-országok átlagát. A fejlődéshez minden bizonnyal hozzájárultak az elmúlt évek olyan középiskolai olvasásfejlesztő kezdeményezései, mint az MLE által indított HÍD, valamint a megyei kiadók által működtetett SÉTA és LADIK olvasásra nevelési programok. A PISA2009 összefoglaló jelentése arra is kitér, hogy nem feltétlenül az olvasással töltött órák száma, hanem annak rendszeressége járul hozzá a jobb teljesítményhez.

A fenti tapasztalatokra alapozva a pályázat meghirdetői egy értő, értékelő, ugyanakkor élményközpontú könyv- és lapolvasásra szeretnék inspirálni a 14–18 éves korosztályt. A *Te is olvasol, ugye?* című kampány az olvasásra mint szórakozási formára, élményszerzési módra hívja fel a figyelmet. Céljai megvalósításához egy olyan fiatal, népszerű szerzőt hívtak segítségül, aki mind személyes karakterével, mind műveivel bizonyítottan képes megszólítani, dinamizálni, aktivitásra bírni a 14–18 éves olvasóközösséget.

A *Te is olvasol, ugye?* című pályázat keretében a részt vevő országos és megyei napi- és hetilapok összehangoltan, egy időben közléstesszik a népszerű, fiatal író, *Grecsó Krisztián* Csak egy tánc című kisprózáját. A megjelent Grecsó-novellához kapcsolódóan pályázatot hirdetnek középiskolások számára. Játékra hívják a diákokat. Írjanak rövid értelmező szöveget (kritikát, vitairatot, esszét), küldjék el a kampány e-mail címére! A pályamunkákat reprezentatív zsűri értékeli, a legjobbnak választott szöveg szerzője egy 150 ezer forint értékű táblagépet kap ajándékba – valamint egy lehetőséget. Dönthet arról, kik kapják a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülete (MKKE) könyvkiadói által felajánlott könyvcsomagokat. Vagyis a győztes ajándékot kap, és az olvasás élményét ajándékozza mások számára.

A kezdeményezést (művével) segítő író: Grecsó Krisztián 1976-ban született Szegváron. Első irodalmi sikerét a *Pletyka-anyu* című novelláskötetével aratta 2001-ben. 2005-ben látott napvilágot *Isten hozott* című regénye. Legfrissebb kötete, a

Mellettem elférsz című regény 2011-ben került a könyvesboltokba. Grecsó Krisztián népszerű tárcaíró, publicista, irodalmi estek gyakori, kedvelt vendége – az élő magyar irodalom egyik ikonikus alkotója.

A pályázat projektmenedzsere és sajtókapcsolati felelőse *Szabó Tibor Benjámin*, az SGA kurátora (szabo.tibor.benjamin@gmail.com, (+36/70) 512-8626). A pályázat szakmai mentora *Diószegi Endre* középiskolai tanár (tandor@vnet.hu). A diákok pályamunkáit elbíráló zsűri elnöke *Für Anikó* színművész.

A kezdeményezés főbb eseményei

- 2013. március 13.** ● A pályázat beharangozójának megjelenése a részt vevő lapokban.
- 2013. március 20.** ● A novella első részletének megjelenése
- 2013. március 27.** ● A novella második részletének megjelenése
- 2013. április 4.** ● A diákok pályamunkájának beküldési határideje
- 2013. április 11.** ● Előértékelés, a tíz legjobb dolgozat kiválasztása
- 2013. április 15.** ● A Für Anikó vezette zsűri a tíz dolgozathoz kiválasztja a legjobbat
- 2013. április 21.** ● Eredményhirdetés a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon. A zsűri értékeli a pályamunkákat, méltatja a győztes dolgozatot, átadja a nyertesnek az értékes ajándékot (egy 150 ezer forint értékű táblagépet)
- 2013. április 22.** ● A győztes pályamű megjelenése a lapokban

További információ a facebook.com/teisolvasol oldalon!

ERZSÉBET UTALVÁNY CSALÁD

Három új taggal bővült az Erzsébet-utalvány család

Az Étkezési Erzsébet-utalvány és a Gyermekvédelmi Erzsébet-utalvány mellett a Nemzeti Üdülési Szolgálat Kft. megkezdte az Ajándék Erzsébet-utalvány, az Iskolai Erzsébet-utalvány, valamint a Szabadidő Erzsébet-utalvány forgalmazását.

Az Erzsébet-program az Erzsébet-utalvány forgalmazásából származó eredményből valósul meg.

Megjelentek az Erzsébet-program 2013. évi pályázatai

A Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány 2013-ban, az Erzsébet-program keretében megvalósuló 2,5 milliárd forint értékű üdülési támogatásról döntött. Ebből 1,1 milliárd forint értékben szociális üdülési pályázatok, továbbá 1,4 milliárd forint értékben elsősorban gyermekek, fiatalok számára meghirdetett általános és tematikus táborok, valamint Tavaszi és Őszi kirándulások kerültek kiírásra.

A pályázati kiírások elérhetőek a www.erszebetprogram.hu honlapon.

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Jelölő Bizottsága (OJB) az országos tisztségviselők választásával kapcsolatban közlést teszi:

FELHÍVÁS

A Pedagógusok Szakszervezete Országos Jelölő Bizottsága (OJB) a PSZ tagjaitól, szervezeti egységeitől **2013. március 29-ig** várja az országos tisztségviselőkre (elnök, alelnökök, ügyvivő testületi tagok, számvizsgáló bizottsági tagok, etikai bizottsági tagok) a jelölések beérkezését. Az OJB-jelölés szempontjainál az Országos Vezetőség 27/2010. sz. határozatát vette figyelembe, és ezért az OJB kéri az ez alapján elkészült szempontokat betartani.

A JELÖLÉS MÓDJÁ: A jelölés **írásban** történik, mely tartalmazza:

- a jelölést tevő javaslatát,
- a jelölt jelölést elfogadó nyilatkozatát és
- szakmai önéletrajzát.

A JELÖLÉS SZEMPONTJAI:

(Elnök, alelnökök)

Szakszervezeti mozgalommal kapcsolatos szempontok:

- a szakszervezeti mozgalom iránti elkötelezettség;
- elhivatottság és felelősségvállalás;
- a szakszervezeti érdek-képviselési, érdekegyeztetési munkában való jártasság;
- együttműködés és a döntéshozatal egyensúlyának megteremtőképessége;
- stratégiai gondolkodásmód;
- öt év vezetői gyakorlat a szakszervezetben.

Vezetői képességgel kapcsolatos szempontok:

- vezetési ismeretek, gyakorlat;
- logikai és elemzőképesség;
- helyzetfelismerő és -átlátó képesség;
- stratégiai gondolkodásmód;
- szervező- és irányítóképesség;
- kommunikációs képesség;
- konfliktustűrő és konfliktuskezelés képessége;
- taktikai érzék.

Személyiséggel kapcsolatos elvárások:

- személyi kapcsolatok kezelésének képessége, emberismeret;
- reagálóképesség;
- aktivitás, kezdeményezőképeség;
- szóbeli és írásbeli kommunikáció megfelelő szintje;
- vitakészség;
- intellektuális képesség;
- váratlan helyzetek kezelésének képessége;
- testi és lelki teherbíró képesség (munkabírás, stressztűrő);
- kritikai és önkritikai képesség;
- idegen nyelv ismerete.

JELÖLÉS SZEMPONTJAI:

(Ügyvivő testületi tagok)

- szakszervezeti mozgalom iránti elkötelezettség;
- felelősségvállalás;
- munkajogi kérdésekben való jártasság;
- szervező-, kezdeményező- és vitakészség;
- stratégiai gondolkodás;
- idegen nyelv ismerete;
- öt év vezetői gyakorlat a szakszervezetben.

A JELÖLÉS SZEMPONTJAI:

(Országos Számvizsgáló Bizottság)

- a feladatkörnek megfelelő szakmai felkészültség;
- pénzügyi-gazdasági ismeretek.

A JELÖLÉS SZEMPONTJAI:

(Etikai Bizottság)

- helyzetfelismerő és -átlátó képesség;
- kommunikációs képesség;
- konfliktustűrő, konfliktuskezelés;
- taktikai képesség;
- jogi ismeretekben való tájékozottság.

A jelöléseket a PSZ Országos Iroda címére (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.), az OJB elnöke, **Vámi István** nevének feltüntetésével kérjük eljuttatni.

Az Országos Jelölő Bizottság 2013. áprilisban hallgatja meg a jelölteket és alakítja ki javaslatát, melyet legkésőbb 2013. április 30-án a www.pedagogusok.hu honlapon, valamint az aktuális Pedagógusok Lapjában közzétesz.

Budapest, 2013. január 14.

Vámi István,
az OJB elnöke

ISKOLÁMAT EGY SZTRÁJKÉRT

Sokan egyetértenek azzal, hogy az oktatási rendszer államosítása több mint hiba: merénylet az ország ellen, bűn a gyermekekkel szemben. Nem azért, mert beszerzési zavarokat okozott, s nincs WC-papír vagy kréta, hanem azért, mert az állam minden szereplőt kiszorított a döntési folyamatokból, minden szereplő kiszolgáltatottá vált, lényegében az egész rendszer az állami ideológia közvetítői szerepére lett kárhozható. Súlyos következmény, hogy maguk az intézmények megszűntek, beépültek egy hivatali rendszerbe, elvesztették azt a jogukat, hogy szerződést kössenek. Nincs költségvetésük, nincs bérgazdálkodási joguk. Az intézmény vezetője nem dönthet arról, hogy kivel kíván dolgozni. Megszűnt a tantervi szabadság, nincs egyéni tanulási útvonal, minden gyermeknek ugyanazt kell tanítani, ugyanakkor. Aki lemarad, az kimarad. Minden pedagógus felett a munkáltatói jogot egy személy gyakorolja, s minden intézmény egy szervezet részévé vált. Az állami fenntartású köznevelési intézményen belül csak az változtathat a munkavégzés helyszínén, akinek ezt az egyetlen munkáltató megengedi.

Mégsem egyszerű megtalálni a választ arra a kérdésre, hogy milyen lehetőségei, kötelezettségei, feladatai vannak, lehetnek a szakszervezeteknek abban a helyzetben, amikor az Országgyűlés már meghozta a döntést a köznevelés rendszerének államosításáról. Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusok jelentős része a mai kormánypártokat támogatta. Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusok túlnyomó többségének – érthető és elfogadható okokból – a munkahely megőrzése a legfontosabb elvárása. Egy olyan helyzetben, amikor a pedagógusok – néhány kivételtől eltekintve – napi megélhetési gondokkal küzdenek. Nem lényegtelen tény az sem, hogy a 170 ezer pedagógus körében – valamennyi szakszervezetet figyelembe véve – nincs 50 százalékos a szervezethez.

A valóság az, hogy az önkormányzatiság felszámolása, ehhez tartozóan a közoktatás rendszerének köznevelés rendszereként történő államosítása szinte teljes társadalmi közöny mellett zajlott le. A nemzeti köznevelésről szóló törvény alkotmányosságát vitató, 2011. december utolsó napjaiban – még a régi szabályok szerint – benyújtott, majd 2012 januárjában – az új szabályok szerint – megújított alkotmánybírói beadvány nem jutott el a tárgyalási szakaszig, mivel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a benyújtó Pedagógus Szakszervezet nem tudta bizonyítani érdekeltségét a támadott törvénnyel összefüggésben. Az alapvető jogok biztosa a Pedagógusok Szakszervezete februári megkeresésére augusztusban az Alkotmánybírósághoz fordult, kezdeményezve a törvény alkotmányossági kontrollját. Döntés nincs. Nem tudott tömegeket megmozgatni a Pedagógusok Szakszervezete akkor, amikor a települési önkormányzatok polgármestereit kérte, helyi vitanapokon kérdezzék meg a lakosságot arról, mit szólnak az iskolák államosításához. A két egymást követő évben a Pedagógusok Szakszervezete által a pedagógusnapon szervezett tüntetéseken nagy eredménynek számított, hogy a Szalay utca megtelt, sőt kilógtak a résztvevők a „kettes” villamosig. A köznevelés parlamenti vitanapján – amelynek megtartására azt követően került sor, hogy a Pedagógusok Szakszervezete valamennyi képviselő részére megküldte az állami fenntartásba vétel elhalasztásának indoklását tartalmazó levelét – a képviselők semmivel sem voltak többen, mint ahányan egy átlagos parlamenti napon lenni szoktak. Az üres ház falai között (vissz)hangzott el, jószerivel cáfolat nélkül, a kormányzati beszámoló az államosítás előkészítettségéről.

Normális körülmények között – miután a sztrájk tárgyalások a munkáltatók és a munkavállalók között zajlik – sztrájkügyekben a kormány nem illetékes. A pedagógusok sztrájkbizottsága novemberben indított akciójánál azonban alkalmazni kellett a sztrájk törvénynek azt a rendelkezését, miszerint, ha a munkáltató személye a sztrájk követelésben nem határozható meg, a kormány kijelöli az egyeztető eljárásban részt vevő képviselőjét. Közel 2500 intézményfenntartó önkormányzat helyett lépett be a kormány, illetve képviselője, az oktatásért felelős miniszter. A sztrájkbizottságban részt vevők elfogadták, hogy a Pedagógusok Szakszervezete által elkészített megállapodástervezet legyen a vitaalap.

Az első tárgyalási napon világossá vált, hogy az államosítás felfüggesztéséről a kormány nem tárgyal, a közszféra mindenkiére kiterjedő, 20 százalékos illetményemelésére vonatkozó követelés megtárgyalására pedig az adott keretek között folyó egyeztetés nem illetékes. A szakszervezetek képviselői nem álltak fel az asztaltól. Tárgyaltak. Öt szakmai bizottsági ülésen, öt plenáris ülésen alakult az eredeti szakszervezeti javaslat olyanra, amilyen formában azt – a sztrájkbizottságban részt vevő négy szakszervezet közül – három aláírta. Szeptemberig eldőlt, kinek volt igaza. Eddig ugyanis a valóságban nem sok minden történt. Most készül az állami intézményfenntartó központ alapító okirata, amelybe be kell építeni a központba beolvasztott köznevelési intézmények adatait. Amelyik intézmény belekerül, az kinyit a következő tanévben, amelyik nem, az megszűnik. Részt kell-e venni ebben a folyamatban, vagy hagyni kell, hogy a miniszter szabadon döntsön az intézménybezárásról? Az aláírók a részvétel mellett döntöttek. Szeptemberben belép a pedagógusfoglalkoztatás új rendje. Nincs jogszabályban rögzítve a feladatellátáshoz szükséges, finanszírozott álláshelyek kiszámításának módja. Az állami intézményfenntartó központba beolvasztott intézményekben foglalkoztatottaknak egy munkáltatója van, a hivatal elnöke. Hagyni kell, hogy a munkáltató szabadon döntsön, hány gyerekre jut egy tanító, s hány órát kell tanítani egy héten a pedagógusnak. Az aláírók úgy döntöttek, hogy nem lehet szabad mérlegelés tárgya több tízezer pedagógus sorsa.

Vita esetén a bíróságnak kell döntenie arról, hogy az államosítás ténye beletartozik-e a gazdasági, szociális ügyek körébe. Ekkor lehet jogszerűen sztrájkot szervezni. Mint ahogy az a kérdés is bírósági döntésre vár, kell-e a sztrájk ideje alatt gondoskodni a „még elégséges szolgáltatásokról”, s ha igen, akkor milyen módon. Ennek teljesítése is feltétele a jogszerű sztrájkoknak.

A most zajló államosítás olyan kormányzati politika, amely nem egyeztethető össze az önkormányzatisággal, a tanítás szabadságával. Arra a kérdésre azonban, hogy meddig maradnak az iskolák állami kézben, akkor lehet megadni a választ, ha lesz, lesznek olyan politikai erők, amelyek az önkormányzatiság, az iskolai önállóság visszaállítását beépítik választási programjukba, s ez a program 2014-ben elégséges szavazatot kap.

Miután a gyakorlat azt igazolja, hogy a bezárt létesítményeket meglehetősen ritkán nyitják meg újra, nem tűnik feleslegesnek mindent megtenni annak érdekében, hogy egy új kormánynak legyen mit visszaadnia az önkormányzatoknak.